

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v „Narodni tiskarni“, ulica Veturini b. št. 9.
Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnine pa na upravnništvo „Gorice“. Oglasi se računajo po petih vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Jezni Ahileji.

Za glasovanjem za dispozicijski zakon — kompromis! Tako so torej napredni poslanci kranjski srečno prekorali že drugo točko preko skupnega slovenskega narodnega programa po poti samosvoje politike kot — jezni politični Ahileji. Kot taki so glasovali iz kljubovanja proti obema slovanskima izključujočima jih skupinama za dispozicijski zakon in kot taki priporočajo zdaj kompromis štajerskim Slovincem glede celjske gimnazije z onimi Nemci, ki nočejo nič drugega, nego zatreti štajerskim Slovincem vsaki kulturni zavod. Ta kompromis naj bi temeljil v tem, da se štajerski Slovenci odreko svoji pridobitni zmagi proti Stürghovi resoluciji, do katere so jim pripomogli vsi pravi slovanski rodoljubi v parlamentu, in se umaknejo s svojo gimnazijo iz Celja v kako drugo naselbino na Spodnjem Štajerskem n. pr. v trg Žalec.

Nasvet, ki ga je dal štajerskim Slovincem „Slov. Narod“ v svoji 68. letošnji številki, bi zaslužil, da se mu ne izkazuje toliko časti, da se o njem razpravlja, kajti znano je, od kod izvirajo izvestni skoki, ki jih zagrešuje skupina slovenskih naprednjakov ali temveč njen pravi inspirator v Ljubljani, dr. Tavčar. Vredno je le omeniti, česa so zmogli ljudje iz jeze, ker se jih je, morda po njihovi zaslugi, izključilo iz skupnosti narodnih prvoboriteljev.

Misel, katero je hotel „Slovenski Narod“ vcepiti štajerskim Slovincem, ni sicer nič novega med — našimi političnimi nasprotniki. Oni so jo že neštivokrat premlevali. Nemci so glede celjskih slovenskih paralel že večkrat podarjali, naj bi se premestile v Žalec ali kam drugam, le v Celju, tej „nemški trdnjavi“ naj bi ne bile, da ne bi kazile „samonemškega značaja“ te „stare nemške trdnjave“. Jednako štajerskim Nemcem obnašajo se tudi Nemci na Češkem in Moravskem. Tudi oni hočejo večja mesta za se, kot trdnjave pangermanizma in svetujejo Čehom, naj svoje kulturne zavode premestijo v kake zakotne nasel-

bine. In kaj! Ali niso prav taki naši ljubi prijatelji Italijani? Ali niso tudi oni hoteli, da se premesti hrvatska gimnazija iz Pazina kam na Kastavščino ali v kako drugo istersko gnezdo, le v Pazinu naj bi ne smela biti! In še nedavno smo slišali, kako so se naši goriski prijatelji izražali, da oni sicer niso zoper samostojno slovensko gimnazijo na Goriškem, ampak ista bi za božjo voljo ne smela biti v Gorici, marveč kje v Ajdovščini ali v Tolminu, dasi jim je kmalu na to zagodel — občinski svet gradiščanski, da ne smatra za upravičeno, da se italijanska gimnazija ustanovi v Gorici, ki ni italijansko mesto. In kako je s Trstom! Ali ne odrivajo Italijani ondi slovenskih šol na periferijo mesta, dasi v mestu samem stalno prebiva nad 40.000 Slovencev?

Ta ideja je torej že stara zvijača naših političnih nasprotnikov, „Slov. Narod“ si jo je le pri njih izposodil. S tem pa je tudi pokazal, da Slovincem, ki se oklepa takih idej, ni rodoljub, marveč narodov neprijatelj. „Narod“ piše, da Nemci ne bodo mirovali in da bodo še nadalje napadali celjske slovenske paralele, katere potemtakem nikakor niso zagotovljene. Da Nemci ne bodo mirovali, to je že znano, saj jim gre za to, da sploh zatro Slovence. Kako malo pa so oni sami za kak kompromis v prilog Slovincem, to so naravnost povedali v svojih glasilih, ko so rekli, da ni govora o kakem kompromisu prej, da se slovenske paralele umaknejo iz Celja. No, ko bi se umaknile, potem pa bi sploh ne bilo nobenega govora več, marveč smejali bi se umikajočim se Slovincem v pest. Pa Nemci tudi drugače odklanjajo kompromis, ker smatrajo za njih narodne časti nevredno, da ista postani b'ago, za katero se baranta. In kar smatrajo Nemci za nevredno, to naj bi smatrali za vredno Slovenci! Kaj takega zahtevati zamore le oni, ki mu je sreča svojega naroda deveta briga.

Štajerski Slovenci jako dobro vedo, da bi slovenska gimnazija nikjer ne uspela kakor ravno v Celju, ker ni v nobenem kraju za njen obstanek tolikih

življenjskih pogojev. To vedo tudi Nemci, zato se zaganjajo vanjo, to pa vedo tudi genijalni politiki okoli — kratkočasnega „Slov. Naroda“ in baš zaradi tega je neomestna njihova hudomušna primera glede ustanovitve slovenskega vseučilišča v Ljubljani ali v Trstu. Vprašanje slov. vseučilišča je pač vse nekaj drugega nego slovenska nižja gimnazija za Spodnje Štajerce. Pogoji za obstanek slov. vseučilišča so ugodni jednako v Ljubljani kakor v Trstu za vse južne Slovence, dočim je slov. gimnazija za štaj. Slovence izključno lokalnega pomena. Ako bi se Slovenci iz Celja umaknili, so izgubljeni, jednako kakor je izgubljena vojna četa, katera se začne umikati. To pa bi bila po tako težki zmagi zanje tudi prava sramota.

In to bi jim hoteli nakopati politiki okoli „Naroda“? Na tem se pač pozna njihovo kopito.

Kaj naj si vsaki trezni rodoljub še po vrhu misli o ljudeh, ki so pred časom z nahušenjem poudarjali skupnost vseh Slovencev v narodni borbi, a so danes obrnili hrbet tej skupnosti, pač pa bojni ščit proti združenim bojevnikom za naše svete pravice! Naj ne poudarjajo važnosti svojih „novih političnih idej“, ker noben pameten človek ne veruje v njihovo resnost, maveč ve, da to delajo vse le iz nagajivosti zaradi znanega parlamentarnega dogodka, kakor so že opetovano sami dali razumeti! In kapricam „jeznih političnih Ahilejev“ naj se naposled žrtvujejo naše narodne pridobitve? Kam za božjo voljo pa pridemo, ako bo vsaki med nami tiral svoje zasebno politiko? Po tej poti pridemo pač kmalu na isti cilj, katerega nam želé in se zanj trudijo naši smrtni sovražniki!

Politični pregled.

Državni zbor.

Poslanska zbornica se snide zopet dne 8. t. m.

Ministerska posvetovanja.

Te dni so se vršila na Dunaju skupna ministerska posvetovanja in so se jih udeležili ministri obeh državnih polovic. Poleg skupnega proračuna, ki se

Ogerskem. Ko smo vse bolj mimogredé ogledali, smo se podali v trg Gödöllő, ki pa je zlo raztresen med velikimi drevesi, da ga ni videti, razun od blizo posamezne snažne hiše. Šli smo tudi peš ven iz trga v tisto občinsko ozemlje, kjer so hvaležni prebivalci istega trga napravili svoji dobrotljivi kraljici krasen broneni spomenik.

Kraljica Elizabeta (Erzsébet királyné) stoji v naravni velikosti na marmornem stojalu, obrnena proti trgu in gradu Gödöllő, s solnčnikom in s šopom cvetic v rokah. Blizu kipa je tudi mala iz kamnja postavljena piramida za razgled po vsej bližnji okolici. Pod piramido je varovala neka hišina — (dekla) Mažarka 5—6 lepih otrok obojega spola, ki so bili ravno kar pojužinali, sir, kruh in nekaj sadja. Ko je moj prijatelj vprašal hišino, kdo so ti otroci, je brž odgovorila, da so vsi Židovi neke rodbine in veleposestnika v Gödöllő. Torej povsod Židovi-Abrahamoviči, kamor se obrneš! — Ko smo si tudi to precej obširno in lepo z drevoredi za šetanje opravljeno ozemlje ogledali, smo korakali po drugi strani zopet v bližnji 20 minut oddaljeni Gödöllő, katerega pa radi visokih dreves ni bilo nič videti ter smo morali vprašati

ima predložiti bodočim delegacijam, ki se skliceta v Budimpešti dne 6. maja, posvetovali so se ministri tudi o nagodbi med obema državnima polovicama, o carinskem tarifu itd. O posvetovanjih, tičočih se zadnjih dveh točk, so poročila listov jako različna. Jedni trdijo, da so nastala v tem pogledu velika navskrižja med zastopniki obeh vlad ter da ni izključeno, da bi vsled teh navskrižij bila primorana podati ostavke kolikor ministerski predsednik dr. Koerber, toliko ministerski predsednik Szell. Drugi listi, posebno oficijozni pa trdijo, da so take vesti neutemeljene ter da se nahajajo pogajanja v najboljšem teku. V koliko imajo jedni ko drugi prav, pokaže bodočnost.

Ker so se pokazale glede ustanovitve skupnega proračuna nekatere difference, vršil se je v četrtek pod predsedstvom cesarja skupni ministerski svet, v katerem pa so se baje zgorej omenjene difference poravnale ter se je doseglo soglasje.

Baron Morsey o celjski gimnaziji.

Na IV. občenem zboru katol. kmet. društva za gorenje Štajersko v Graecu je govoril posl. Morsey o parlamentarnem položaju z ozirom na slovensko gimnazijo v Celju. Govornik je dejal, da je največja nevarnost za bodočnost finančna kriza ter da bi zaradi tega bilo treba zbrati vse moči zaradi trgovinskih pogodb in nagodb. Nemci pa so začeli, kloneč se nespravljivosti peščice Schönererijancev, zopet narodnostni boj. Sporna točka je zopet Celje.

V tem gre le za slovenski poduk v treh predmetih, ki ni nevaren nemštvu Celja, ker da ondi prebiva poleg 4000 (?) Nemcev le (?) 600 Slovencev, vendar pa živi mesto Celje od slovenskega prebivalstva. Slovensko spodnjo gimnazijo obiskuje veliko dijakov in se je dobro obnesla. Vsled tega so celo treznejši celjski Nemci za to, da bi se stvar pustila v miru. A vendar se je našlo ljudi, ki so začeli v svoji nestrpnosti zopet boj zaradi te gimnazije. A morajo biti veseli, da se Stürghova resolucija ni sprejela, ker bi bili v tem slučaju vsi Slovani začeli hrup in Nemci bi prišli v nemalo stisko. Nekateri med Nemci trdijo, da Slovenci preveč študirajo (aha!), a mi se s tem stališčem ne moremo sprijazniti, ker Nemci nimajo vzroka grozili z opozicijo in z obstrukcijo. Na ta način parlament ne bo mogel delovati. Ako se pa ustava odpravi, bodo zahtevali Slovani energično splošno, enako in direktno volilno pravico in socijalni demokrati bi

LISTEK.

Potovalne črtice z Ogerskega.

(Spisal M. Mihaeljev. — 1902.) (Dalje).

V teh spominih sem se peljal ob levi strani mimo Izašega, kjer mi je moj prijatelj pokazal onstran trga na griču velik spominek iz kamna in bron, postavljen padlim vojakom obeh strank! — Tako smo vozili med lepim poljem, malimi griči, vinogradi in gozdiči v Gödöllő, kamor smo dospeli z nagličem v 3/4 ure. Z velike postaje smo se naravnost podali peš proti cesarskemu gradu, ki je pa od postaje oddaljen pol ure. Toda sprehajališče do tje je kaj prijetno, nasadi raznih dreves in lepi, obsežni pa ravni travniki kinčajo ves obširen okraj, v katerem živé tudi jeleni; kajti gojzd je dolg nad dve uri in enako prostran na vse strani. Kinč trga Gödöllő, kamor je pokojna cesarica, posebna dobrotnica tega kraja, tako rada zahajala in se šetala po tem obširnem parku, je grad, po katerem se tudi trg tako imenuje, Gödöllő. Ta grad sred krasnih nasadov je bil lastnina nekega ogerskega bogataša Grasalkovića, pa ga je kupila ogerska država, ter ga poklonila kot

nekega 14 letnega dečka, ktera steza ali pot pelje tja, da nam jo je pokazal. Bil je bos, v belih (prtenih) širokih gačah, kakor jih nosijo Mažari in zlo zgovoren. Ker se nam je tudi že želodec oglašil, šli smo v bližnji mažarski „Etterem“, (gostilno) kjer so natakarji umeli tudi nemščino radi mnogih ptujcev, ki semkaj zahajajo. Mažarska kuhinja se mi je tu in v Peštu dopadala; je pa podobna bolj francoski, le da mora biti več „paprike“ zraven. Rad bi bil šel pogledati 1/2 ure oddaljeno selo Besnyő, kjer stoji kapucinski samostan, pa ni bilo časa za to! — Da imajo č. o. kapucini in frančiškani tudi vsak svojo cerkev in samostan v Pešti, se razume samo ob sebi.

Slišal sem pa, da obojim bi bilo treba zdaj neke „reformacije!“ Ker je bilo pa že kesno in se je mračilo, smo se ob „Ave Mariji“ podali na postajo, raz ktere smo se peljali s poštnim vlakom v Pešto, kamor smo dospeli srečno ravno v eni uri, ob 9. zvečer v naše lepo stanovanje. Da smo se tudi po poti menili o raznih rečeh svojega stanu in poklica, to je umevno. Sopotnik in stotnik, po rodu Nemeč, me je vprašal tudi, koliko imamo mi duhovni na Primorskem letne plače?! Ko sem mu povedal, da redna

Sklenilo se je nadalje, da se nakupi za zidanje novega šolskega poslopja v Solkanu zemljišče gospe udove Doljakove. Nadalje se je sklenilo, da se ustanovi v Vertovinu nova šola. Gospej nadučiteljevi udovi Amaliji Komavli se je dovolila podpora 420 K. Imenovanje za Vel. žablje se je odložilo.

Zdaj pa si misli vsaki svojo! — Čez dva meseca je pozivljalo več duhovnikov s tolminskega okraja dr. Tumo, naj trdite, da je „duhovščina tolminskega okraja ljudem grozila z večnim pogubljenjem, — ako ne volijo g. Klavžarja“, ali dokaže ali pa javno prekliče. V slučaju, da tega ne stori, imeli ga bodo za nesramnega lažnika in podlega obrekovalca, ki ni vreden naslova: „deželni poslanec“. —

Dr. Tuma se temu pozivu ni odzval, ampak molči in molči. Zaradi tega pa naj si misli o tem molku — vsaki svojo!

Upravna Grajskeca. — Da bi se preprečila kaka nesreča, začeli so uravnati potok Grajskec pri njegovem izviku, še predno je dotični zakon, katerega je sklenil naš deželni zbor, zadobil najvišje potrjenje. Zdaj dela tam kakih 40 delavcev pod vodstvom gozdnega komisarja Obereignerja. Ker je kraj, kjer se to delo vrši, preoddaljen od hiš, napravili so tam barake.

Vabilo k občenemu zboru „Hranilnice in posojilnice v Čepovanu“, ki bode dne 13. aprila t. l. ob 3 urah popoldne v društvenih prostorih. Dnevni red: 1. Odobritev računov, 2. Volitev načelstva, 3. Morebitni predlogi.

V Čepovanu, 1. aprila 1902.

J. Rejec, načelnik.

Hranilnica in posojilnica v Cerknem je imela prometa v mesecu marcu t. l. 99.617 kron 23 vin.; in sicer dohodkov K 54.972-25, izdatkov pa K 44.644-98. Prejete hranilne vloge K 16.407-94, izplačane hranilne vloge K 12.997-67. Dana posojila K 7424—, vrnena posojila pa K 2140—.

Hranilnica in posojilnica v Skriljah, registrovana zadruga z neomejeno zavezo, bode imela svoj II. letni občni zbor v nedeljo dne 13. aprila ob 3. uri popoldne v društveni sobi v Skriljah s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo načelstva; 2. poročilo nadzorstva; 3. potrjenje računa za l. 1901; 4. volitev načelstva in nadzorstva; 5. morebitni predlogi in nasveti. Za slučaj, da ne pride zadostno število udov, se skliče drugi občni zbor ravno isti dan ob 4 uri popoldan. — K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Preuravnava topničarstva. — Ker se bode ustanovila pri vsakem vojnem koru — in teh je v Avstriji 15 — po jedna divizija baterij havbic, treba bode napraviti tudi 15 municijskih parkov in 15 kadrov skladišč za rezervo. Ako se vzame, da bode za vse to treba 270 havbic in 1140 vozov za municijo, stal bode ves za to potreben material 6.200.000 K, kajti jedna havbica stane 15.000 K a jeden sam municijski voz 4000 K. Samo streljivo bode stalo pol milijona kron.

Tržaška garnizija se pomnoži z 47. polkom. V Gorico pride mesto njega bržkone lovski bataljon št. 8 iz Trbiža, tje pa bataljon 17. pešpolka iz Celovca. Misli se tudi na stalno namestitev konjeništv v Trstu. Obenem se govori o premestitvi poveljstva 28. pehotne divizije iz Ljubljane v Trst.

List „Avanti“ v Trstu je suspendiran od vlade, ker je baje kritiziral vladno postopanje o zadnjih dogodkih v Trstu. H kratu s prenehanjem „Avantija“ je hotela neka politična družba izdati drug ital. list z imenom „Sole“ („Solnce“), ki bi bil nasprotnik „Avantijev“. To naka — pa je preprečil lastnik „Avantijev“ Rihard Camber, ki prične 6. t. m. izdajati drug list mesto susp. „Avantija“ pod imenom „Il Sole“ in ki bo pisan v „Avantijevi“ smeri.

Otvoritev železnične proge Trst-Buje na lokalni železnici Trst-Poreč. — Dne 1. t. m. je bila otvorena proga od Trsta do Buje v Istri. Za zdaj bosta vozila po tej progi dva mešana vlaka po sledečem redu: Prvi vlak odhaja iz Trsta ob 9-50 zjutraj, drugi pa ob 7-10 uri zvečer. Prvi bo prihajal v Buje ob 1-15 uri popoldne, drugi pa ob 10-20 uri zvečer. — Iz Buje bo odhajal prvi vlak ob 5-05 uri zjutraj in bo prihajal v Trst ob 8-30 uri zj., drugi pa bo odhajal iz Buje ob 3. uri pop. in bo prihajal v Trst ob 6-10 zvečer.

Potovanje ministrov. — Železniški minister dr. Wittek in poljedelski minister Giovanelli potujeta te dni po Dalmaciji. Obiskala sta Zadar, Šibenik in Spljet. Namen temu potovanju je zboljšanje kmetijstva in železniške zveze v Dalmaciji.

Stavka na Reki. — Tudi na Reki so začeli skoro vsi delavci štrajkati. Povod tej stavki so dali težaki in vozniki v prosti luki, ker so baje preslabo plačani. Njim so se pridružili tudi delavci raznih tovarov in obrtnih podjetij, to pa ne toliko iz lastne potrebe ali da bi od dotičnih podjetij tudi za se zahtevali povišanje plače, marveč iz solidarnosti kakor se je to zgodilo v Trstu in da bi s tem podpirali zahteve težakov in voznikov. Na južnem kolodvoru stoji vse polno vagonov, polnih raznega blaga a ni nikogar da bi razkladal. Velikih nemirov dozdaj še ni bilo, le sem ter tja je bilo pobitih nekaj okénj. Vojaštvo in policija sta zasedla razne dele mesta. Trg. zbornica se je v imenu trgovcev pritožila in zahteva od vodstva javnih skladišč, da zboljša plačo težakom in voznikom. Vodstvo je pripravljeno zvišati plačo po 30 od sto; za slučaj pa, da bi se štrajkujoči ne zadovoljili s tem, potem hoče vodstvo poklicati delavcev z dežele. — Pri parobrodnem društvu „Adria“ so kurjači tudi odpovedali svojo službo. Vodstvo te družbe pozivlje kurjače, naj takoj nastopijo svojo službo, sicer jim žuga, da jih nadomesti s kurjači vojne mornarice.

Nemški shod v Celju se je vršil 28. m. m. zvečer. Shod je sklical „Deutscher Verein“. Pommer je poslal na shod brzojavko: „Nieder mit der windischen Trutzbürg“. Na shodu so upili med govorom dr. Negrijevem: Ven z „lex Stallner!“ Govor Negrijev je temeljil v znamenju: „aut-aut“. Negri je klical: „Šuft je tisti med Nemci, ki sedaj ne pograbi za orožje“. Govoril je tudi znani urednik Ambroschitsch, ki je dejal, da je dolžnost nemške ljudske stranke pričeti, z najstrožjo opozicijo in da se Nemci več ne ozirajo na vladne obljube. Ko je govornik omenjal nemških katoliških poslancev, tulili so zborovalci „Los von Rom!“ Dr. Mravlag je dejal, kakor pravi „Grazers Tagblatt“: „V bodoče nimamo z državnimi potrebami nič opraviti, ako avstrijska državna oblika ostane ali ne, nam je odslej vseeno. Mi poznamo v bodoče le ljudske potrebe, a nobenih državnih potreb več“. Ob teh besedah se je pričelo ropotanje in zopetno tuljenje. Govornik je dejal, da ne kliče: „Heil den Hohenzollern“, pa tuli ne „Heil Habsburg“, ampak „Heil dem deutschen Volke!“ Sprejela se je resolucija, v kateri se povdaria ogorčenje, kakor tudi, da je vsako prbilitanje k vladi nemogoče in ki pozivajo nemške poslance, da „razžaljeni časti nemškega naroda“ dobe zadoščenja.

Avstrijske srednje šole. — Ves proračun za srednje šole znaša letos 21.660.434 kron ter se je od lani pomnožil za 901.717 kron. Gimnazije stanejo državo 14.615.624 kron, realke pa 6.887.070; drugo gre za knjižnice, podpore in drugo. Srednjih šol je v Avstriji 322, in sicer 215 gimnazij ter 107 realk. Nemci imajo 178 srednjih šol, Čehi 81, Poljaki 35, druge so italijanske, rusinske in dvojezične. Slovenci nimamo nobene slovenske srednje šole. Število učencev na srednjih šolah znaša letos 109.800.

Shod učiteljev gluhonemih. — Dne 1. t. m. se je vršil na Dunaju shod avstrijskih učiteljev gluhonemih. Na tem shodu so bile sprejete te-le resolucije: 1. da se ustanovi pri naučnem ministerstvu poseben oddelek za te šole; 2. v vsaki deželi naj se napravi poseben zavod za gluhoneme in v ta zavod naj se vsprejmejo vsi gluhonemi otroci in sicer za čas, v katerem so otroci po splošni šolski postavi obvezani obiskovati šolo; 3. država naj ustanovi posebno učiteljsko šolo za učitelje gluhonemih; 4. učitelji gluhonemih naj se uvrstijo glede plače med učitelje meščanskih šol, nahajajočih se v glavnih deželnih mestih, a službena doba naj se skrči od 40 na 35 let.

„Dom in Svet“ št. 4 prinaša sledeče vsebino: Nesrečno zlato! Povest. Spisal Bogdan Vened. (Dalje.) Zadehtelo mi je. Zložil Silvin Sardenko. Mož na strehi. Burka iz našega kraja. Spisal Podgoričan. Roma la santa. Zložil M. O. Na odru življenja. Drama v štirih dejanjih. Spisal Anton Medved. (Konec.) Prišla je Vesna. Zložila Ljudmila. V zračnih višinah. Črtice o zrakoplovstvu. Spisal I. Z. Trtje in povrtje. Zložil Anton Medved. On ni več tisti kot nekdanj! Zložil Silvin Sardenko. Akvilejska cerkev med Slovenci. Zgodovinska študija. Spisal dr. Jožef Gruden. (Dalje.) Dve novi igri na slovenskem odru. Dr. E. L. in — j—. Stokrat mi pozdravljen hodi! Zložil Anton Medved. Od Save do Bospora. Potopisni spomini. Napisal Ivan Knific. (Dalje.) „Academia Philo-Harmoniorum“ v Ljubljani. Ob dvestoletnici (1702—1902), spisal Viktor Steska. Nagelj vene deklici. Zložil Silvin Sardenko. Kako prezimujejo metulji? Pri-

hnela. Spisal F. S. Finžgar. — Književnost: Slovenska književnost: Marjetice. Uvod v biblijske zgodbe Nove Zaveze. Stoletna Pratika. — Hrvaška književnost: Knjige „Pedagogijskega književnega zbora“ za leta 1901. Uz obalu Adrije. Zemljopisna obuka u nižim i višim pučkim školama. Pedagogijska enciklopedija. — Češka književnost: Moje divadelni tonky. Nejnovejši pisnički. Strniska Venkov. — Iz drugih književnosti: Taras Bulba. Die Literaturen des Ostens in Eiazeldarstellungen. — To in ono: Naše slike. † Kardinal dr. Jakob Missia. Slovenske vzpomernice na celjski gimnaziji. Domača umetnost. Vilharjeva nova opera „Ivanjska kraljica“. Hrvaški slikar Vlaho Bukovac. Češki slikar Alojzij Kalvoda. Jakob Čišinsky. „Ottův slovník naučný“. Češki skladatelj Kovačovic. Razvoj gospodarskega šolstva na Češkem. O staropojlskem ljudskem gledališču. Antoni Popiel. Boleslaw Biegas. Nove struje. Nasprotstvo mej Poljaki in Malorusi. Ukrajinsko pesništvo. Kijevska „Akademija“. Ukrajinski pisatelj Kropivnickij. Nikolaj Vasiljevič Gogolj. Zuckovskij o umetnosti. Aleksej Potěhin. Ruska cerkev. Viktor Hugo. Matilda Serao. Filippo Marchetti. Kaj Nemei najrajši čitajo? Srečne pesmi. Bizantstvo v znanosti. — Šah na platnicah. — Slike: Stropna slika v Lukenjském gradu pri Prečini. Fot K. Čeč. Resurrexit! Kip Thorwaldsenov. On je spet tisti kot nekdanj! Risal Fr. Dobnikar. Od Save do Bospora. Carigrad: Jüskel Kaldyrym (Strme ulice), na levi Galatski stolp. stran 228; Hamal (prenašavec tovorov) v Carigradu, 229; Pogled na Carigrad iz Zlatega roga 232; Carigrad: Visoka vrata, 233. Vinjeta. Naš novi tenor. † Kardinal dr. Jakob Missia. N. V. Gogolj. Viktor Hugo.

Izkaz darovalcev podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju za l. 1901/2. Premil. g. dr. Mihael Napotnik, knez in škof lav. (društveni ustanovnik in častni član društva) kakor vsako leto tudi letos 20 K; hranilno in posojilno društvo v Ptuj 880 K; velerodni gg.: dr. Mirko Ploj, dvorni svetnik in drž. poslanec izroči po g. Jak. Puklu od društva „Slovenije“ podarjeni ostanek od one svote, katero je nabral g. dr. Ploj med jugoslov. poslanci za stroške omenjenega društva, ob priliki delovanja za slov. vseučilišče v Ljubljani 80 K; Anton pl. Jučić, c. kr. polkovnik v p. v Celju 50 K; Viljem Pfeifer, ustanovnik in častni član, drž. posl. in pos. v Krškem 50 K; Josip Stritar, c. kr. prof. v p. 10 K; Anton Globočnik pl. Sorodolski, c. kr. vlad. svetnik v p. 20 K; Vladimir Globočnik pl. Sorodolski, c. kr. dvorni svetnik 12 K; dr. Anton Primožič, c. kr. prof. 20 K; Matevž Trnovec, c. kr. najviš. sod. svet. 20 K; dr. Janko Babnik, c. kr. ministerjalni tajnik 20 K; Josip Premrou, c. kr. kontrolor pošt. hran. 12 K; dr. J. Mantuani, c. kr. aman. dvorne knjiž. 6 K; Peter Hlačar, žel. ur. 6 K; Ivan Ilc, c. kr. polie. svet. 6 K; dr. Božidar Stegu, c. kr. sodni pristav 10 K; Alojzij Vavpotič, c. kr. pošt. kontrolor 4 K; Jakob Urbanija, c. kr. pošt. kontrolor 6 K; Fr. Naval, c. kr. dvorni pevec 10 K, vsi na Dunaju. Dr. Martin Travner, c. kr. dež. sod. svet. 10 K; Josip Perko, žel. višji oficijal v p. 6 K; Anton Askere, urednik „Ljublj. Zvona“ 5 K; Jakob Zupančič, gimn. suplent 10 K; Makso Pieteršnik, c. kr. gimn. prof. v p. 10 K; dr. Valentin Krisper, odvetnik 20 K; Štefan Klun, pos. 4 K v Ljubljani; Matija Hočevnar v Velikih Laščah 6 K; dr. Josip Barle, c. kr. notar v Kozjem 5 K; Ivan Arh, c. nadoskrbnik v Pragi 6 K; Anton Globočnik, Železniki 5 K; Josip Milavec, c. kr. major v 89. pešp. Lubaczov 3 K 50 v. in po „Slov. Nar.“ 2 K 50 v.; Evgen pl. Trbuhovič, c. kr. sodn. prist. Višnja gora 5 K; dr. Fr. Jurtela, odvetnik v Ptuj 10 K; gđe. Milka Pirnat, učiteljica in Alojzija Kunej, pos. 10 K; dr. I. Rudolf, odvetnik 10 K in Martin Ogorevc 10 K v Konjicah; A. Mladič, c. kr. sod. prist., dr. Oton Papež, sod. pristav v Postojni po 5 K; Ivan Krašovec, c. kr. sod. v p. 6 K; dr. Josip Unterlugauer, vlad. svetnik in glavni zdravnik v Graecu 20 K; Andrej Žumer, c. kr. šol. nadzornik, Kranj 5 K; Mihael Vošnjak, inženier in velepos. v Gorici 10 K; Bogomil Vošnjak, jurist v Pragi 5 K; Bož. Stiflar, ces. rus. prof. v Kalugi 5 K; po g. drž. posl. Vilj. Pfeiferju poslala neimenovana pa znana dobrotnica 40 K; dr. N. Schmirnaut, zdrav. Rajhenburg 10 K; dr. R. Pipuš, odv. 6 K in posojilnica v Mariboru 80 K; sl. odbor akad. veselice v Novem mestu (po g. Šukljeju) 34 K 80 v.; sl. posojilnica v Cirknici 20 K; sl. slov. klub v Celovcu 10 K; sl. posojilnica Stari trg pri Ložu (po „Sloveniji“) 100 K; sl. pos. v Makolah 30 K; sl. kmetska posojilnica na Vrhniki 30 K; sl. pos. na Vranskem in v Framu po 20 K; gđe. Kalči Sušnik v Brežicah 26 K. — Za toliko blagih darovalcev društva, ki so se pridružili, da-

zahvalo. Dalje sprejema darove društ. blagajnik g. dr. Seshun, dvorni in sodni odvetnik na Dunaju 1, Singerstrasse 7.

Česka „Matica šolska“, ki na Češkem izvršuje isto delo, kakor na Slovenskem „Družba sv. Cirila in Metoda“, je imela dné 23. sušca v Pragi svoj občni zbor. Društvo vzdržuje 5 srednjih šol, 51 ljudskih šol, 44 otroških varovališč in otroških vrtcev, dalje daje vladi doneske za 3 gimnazije in 1 realko, in podpira še 35 otroških vrtcev ter ljudskih in obrtnih šol. Pet srednjih in 23 ljudskih šol, katere je ustanovila „Matica“, je prevzela država v svojo upravo. Za vzdrževanje šol je izdala „Matica“ lani 551.198 kron. Posnemanja vredno!

Velikonemčija proti Slovencem. — V Monakovem na Bavarskem se snuje „Centralstelle für die deutschen Auslandsschulen“. Za Celje je iz Nemčije z zadnjih letih prišlo 16.000 mark. V pripravljani odbor zgoraj omenjenega društva so v Monakovem izvoljeni tudi višji častniki.

Knežja dvojca Windischgrätz se nahaja sedaj v Jeruzalemu. Od tu se vrne knez Windischgrätz in soproga nazaj v Kairo, kjer ostaneta do srede aprila. Potem nastopita potovanje v domovino preko Neapolja in Rima, kjer ostaneta več dni in bota sprejeta tudi pri papežu. Pričetkom maja prideta na Dunaj, kjer se bota mudila kakih 14 dni.

Sarajevski nadškof dr. Stradler je bil dne 2. t. m. v avdijenci pri sv. Očetu v Rimu.

Občinski sodniki — konjski tatovi. — Lepe razmere vladajo na Ogrskem. V Aradskem okraju je orožništvo naletelo na tolpo konjskih tatov, ki so gurali konje po cesti. Orožniki so pripeljali tatove v Arad, kjer se je pokazalo, da sta med tatovi tudi dva občinska sodnika iz okolice.

Slovansko društvo v Moskvi, ki je poslalo poslancu vit. Javorskemu 200 rubljev za žrtve vrešenske afere, je sklenilo po vzgledu Čehov in Poljakov tudi v Rusiji pričeti z bojkotom proti uvažanju nemškega blaga.

Spreten tat. — Francoski poslanik v Petersburgu marki Montebello in veliki knez Vladimir sta se nedavno pogovarjala o prekanjenih pariških tatovih. Knez je ponudil stavo, da se tudi v Petersburgu najde talent, ki bo poslanika pri največji paznosti okradel. Drugi dan je priredil knez veliko pojedino, h kateri je povabil poslanika; obenem pa je poslal k policiji po „najboljšega“ žepnega tatu, ki so ga baš imeli v zaporu. Preoblečejo ga v livrejo ter mu obljubi knez svobodo, ako okrade poslanika prav spretno. Poslanika pa še vpraša knez, kaj ima vrednostnega pri sebi in naj na svojo zlato uro posebno pazi. Že med obedom vpraša knez poslanika, koliko je ura, na kar ta poseže v žep ter izvleče — repó na verižici. Brž poseže v drugi žep, pa tudi tukaj ni zlate tobačnice. Vrh tega sta mu manjkala s prstov dva prstana. Knez pokliče navideznega služabnika, naj vrne poslaniku izmuznjene stvari. Toda kako se začudi, ko „umetnik“ pokaže dve zlati uri, več prstanov in drugih dragocenosti, ki jih je izmaknil knezu. Izpustili so ga na svobodo, a knez mu je priporočal, naj ga ne preživlja več le njegova „umetnost“.

Prihodnja letina na Ruskem. — Listi poročajo, da se pričakuje za leto na Ruskem dobre letine za žito, dasi je tudi tam letos padlo prav malo snega.

Pogoščenje 500.000 revežev. — Angleški kralj je odredil, da bode na dan njegovega kronanja v Londonu pogoščenih 500.000 revežev. Veljalo bode to 30.000 funtov šterlingov.

Napad na policijskega načelnika v Moskvi. — Dne 3. februarja t. l. je bila aretirana učiteljica Alart, ker je hotela ustreliti polic. načelnika Trepovega. Na prošnjo matere in pa ker se učiteljica nahaja v jako slabem zdravstvenem stanju, se je je Trepov vsmilil in jo izpustil iz zapore.

Velika železniška nesreča v južni Afriki. — Minuli teden se je podal neki železniški vlak, obstoječ iz 6 vagonov proti Barbertonu. V vozovih je bilo polno vojakov. Vlak je dirjal po tiru navzdol z tako hitrostjo, da je predirjal v eni uri 80 kilometrov. Vlak je dosegel tako hitrost, da ga strojevodja ni mogel več ustaviti. Pri tej priliki se preobrne ves vlak po strmini navzdol, pri čemer sta bila ubita strojevodja, kurjač in 35 vojakov. Razpočil je tudi kotel lokomotive.

Kralj Menelik iz Abesinije pride meseca avgusta v Evropo, da prouči napredek v kmetijstvu in elektrotehniko.

Razpuščena ženska univerza. — V Šikagu se je ženska vseučilišča razpu-

Za učiteljice so bile imenovane in sicer za Šmartno gospodična Al. Gulin;

stilo. Kurator zavoda izjavlja, da je zavod imel na leto 100.000 mark izgube. To vseučilišče je bilo namenjeno onim ženskam, ki so se hotele posvetiti zdravniškemu poklicu, a bilo jih je malo, ki bi se za študije resno zanimale.

Kitajska plačuje vojno odškodnino. — Te dni je kitajska izplačala poverjenikom velevalisti že tretji rok vojne odškodnine v znesku 1,800.000 tačlov.

Umrjen mlajšnji. — Kakor vsako leto poroča tudi zdaj francoski list „Les Missions Catholiques“ o številu umrjenih misijonarjev l. 1900. v raznih delih sveta. To je, žal, veliko! Znaša 171, med temi 9 škofov in 162 drugih duhovnikov! Štirje škofje so bili Francozi, trije Italijani, dva iz drugih dežel. Jeden teh je bil živ sežgan! Tri italijanske škofje so Kinezi razsekali. Jeden duhovnik je bil živ zakopan, dva sta zgorela v cerkvi z vso trumo vernikov, ki je bila pri sv. maši! Drugi so bili na razne načine umrjeni.

Šest hotelov v plamenu. — V okraju „Atlantic City“ v mestu New York, kjer se nahajajo največji hoteli, nastal je požar. V kratkem času je stalo v ognju šest hotelov, ki so do tal pogoreli. Gasiti ni bilo mogoče, ker je preveč veter pihal.

Novice od raznih strani sveta. V New Yorku je umrl milijonar Charles Vroadway Rouss. Pred 10 leti je oslepel. Razpisal je en milijon dolarjev nagrade tistemu, kdor mu da zopet vid, a zaman, ostal je slep. — Na železniški postaji Brest-Litovsk so našli v železniškem vozu prvega razreda udušenega dva meseca starega otroka. Zavrt je bil v ogrinjalo, v katerem je bila vsita grofovska krona. V dotičnem vozu sta se vozili dve elegantni gospodični, ki ste pa izginili. — Deveturni delavnik dobé vsa ruska državna podjetja. — Praški krvnik je obesil 26. m. m. delavca Chortinka, ki je meseca decembra l. l. umoril svoje stariše. Chortink je bil predložen v pomiloščenje, potem pa je začel dolžiti umora svojega strijca, kar se je dokazalo kot neresnično. Vsled tega je sodni dvor ulogo za pomiloščenje preklical. — Na anglškem dvoru je noslanje postalo zopet moderno. Kralj Edvard je strasten nosiljač. — V Utrera v Andaluziji na Španskem je padala te dni toča, težka pol funta. Toča je čevlji visoko pokrila zemljo. Več streh se je zrušilo. Dva otroka je toča ubila. — V Karkovem je ruska policija prišla na sled tajni revolucionarni tiskarni, ki je bila skrita v vseučilišču. — 17 milijonov šolskih otrok brez šolskega pouka se nahaja po najnovejši statistiki v Rusiji. — Turški sultan se hoče umoriti; zmiraj ima samomorilne misli. Morajo ga vedno čuvati.

Sloveči profesorji medicne in zdravniški priporočajo

Tinktura za želodec

lekarnarja
Gabrijela Piccoli-ja
v Ljubljani,

dvornega zalagatelja Nj. svet papeža
kot sredstvo, ki **krepča želodec, vzbuja tek, pospešuje prebavljanje in odprtje telesa**, posebno zdravi na one, ki trpe na **zastaranim zaprtju**.

Tinktura za želodec razpošilja lekarnar PICCOLI v Ljubljani v skatljicah z 12 steklenicami za K 252, z 24 steklenicami za K 480, z 36 steklenicami za K 700, z 70 steklenicami za K 1300. Poštni paket pod 5 kg. Se prodaja v lekarnah v Gorici, Tolminu, Trstu, Istri in Dalmaciji po 30 vin. steklenica.

Opisani priporočajo slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi svojo

prodajalnico jestvin.

V zalogi ima kave vseh vrst, različne moke iz Majdičevega mline v Kranju, nadalje ima tudi raznovrstne pijače na primer: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, gorsice (Senf), Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodove užigalice. — V zalogi se dobé tudi testenine trdke Žnideršič & Valenčič v Ilirski Bistrici, ter drugo v to stroko spadajoče blago. — Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Kutin,

trgovec v Semeniški ulici h. št. 1.

Tržne cene.

	Za 100 kg.	
Kava: Santos . . .	K 190— do 210—	
„ Sandomingo „	270— „ 290—	
„ Java . . .	260— „ 280—	
„ Portorico . . .	270— „ 290—	
„ Ceylon . . .	360— „ 380—	
Slakdor . . .	86 50 „ 90—	
Špeh . . .	120— „ 150—	
Petrolij v sodu . . .	34— „ —	
„ zaboju . . .	11 60 „ 12—	
Maslo surovo . . .	150— „ 160—	
„ kuhano . . .	200— „ 220—	
Otrobi debele . . .	10 60 „ 12 20	
„ drobne . . .	10— „ 11 20	
Turšica nova . . .	12 80 „ 14 40	
„ za hrano . . .	12 40 „ 13—	
Oves . . .	17— „ 18—	

Moka ogerska:

št. 0 K 33 60, št. 1 K 32 80, št. 2 K 32—	
„ 3 „ 31 20, „ 4 „ 30 80, „ 5 „ 30—	
št. 6 K 29—	

„Krojaška zadruga“,

vpisana zadruga z omejeno zavezo
v Gorici,

Gosposka ulica hiš. št. 7.

VELIKA ZALOGA

vsakovrstnega manufakturnega blaga za ženske in moške obleke, za vsak stan in vsak letni čas v največji izbiri, kakor: sukno, platno, prtenino, Chiffon, oksfort, srovice, vsakovrstne preproge, zavese, namizne prte; nadalje vsakovrstno perilo, srajce. Jäger itd. itd.

Vse po najnižjih cenah.

Cene so stalne brez pogajanja.

Jakob Miklus,

trgovec z lesom in opeko, zaloga vsakovrstnega trdega in mehkega koroškega in kranjskega lesa ter pohištva, rakev (trug), vinskih posod, stiskalnice za vino in sadje vsake velikosti, kakor tudi kratkočasnih iger slovenskih „Marjanie“ t. j. ličnih in trpežnih miz iz trdega lesu, ki imajo znotraj tro- ali štiridelno kegljišče z vrtenci in kegljavnično blagajno po najnovejši sestavi, za krčmarje, zasebnike itd.

v Pevmi,

za Soškim mostom, p. Gorica,

priporočajo p. n. občinstvu svojo bogato zalogo, zagotavlja najhitrejšo postrežbo in jako nizke cene.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8

priporočajo

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,

briskih, dal-
matinskih in
istarskih v i-
nogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi vzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

„Narodna Tiskarna“ v Gorici
ulica Vetturini 9.

Ilijada.

Povest slov. mladini.

Prosto po Homerju
pripravi

ANDREJ KRAGELJ.

S tolmačem važnejših osebnih imen ter obsega 273 strani.

CENA:

1 K 40 vin., po pošti 20 vin. več.

Vezana v platno 2 kroni, oziroma 2 kroni 20 vin.

Dobiva se v „Narodni Tiskarni“ v Gorici, pri knjigotržcu Pallichu v Gorici na Travniku, pri Schwentnerju v Ljubljani in Florijanu v Kranju.

Anton Kuštrin

v Gosposki ulici h. št. 25.

(v lastni hiši)

priporočajo častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Ceylon, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju Slakdor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3 4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in druge vrste, namreč po 1/4 kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Žnideršič & Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mline v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Po pošti se razpošilja v zabojčkih najmanje po 5 Kg. na vse kraje.

Ivan Bednařik

priporočajo svojo

knjigoveznico

v Gorici

ulica Vetturini št. 3.

Gostilna

„Vinarskega in sadjarskega društva za Brda“

v Gorci, ulica sv. Klare št. 15

toči pristna bela in črna vina iz društvene kleti, in puntigamsko pivo. Postreže z okusnimi jedili. — Na razpolago so hlevi za živino in dvorišče za krogljanje.

Za obilen obisk se toplo priporočajo svojim rojakom

Anton Gerbec,
gostilničar.

Ravnokar je izšla v „Narodni Tiskarni“ knjižica:

TRI IGRE

za žensko mladino.

Prosto poslovenil

E. Klavžar.

Knjižica se dobiva v „Narodni Tiskarni“ v Gorici, ulica Vetturini 9, in pri knjigotržcu Pallichu v Gorici na Travniku mehko vezana po 40 vin. po pošti 3 vin. več.

Lepa prilžnost!!

Radi pozne zimske sezone, prodajam sledeče zimsko blago

po lastni ceni

Volneno in bombažasto Jaeger perilo za dame, gospode in otroke.
Volnene in bombažaste rokavice „ „ „ „ „ „
Volnene in bombažaste nogovice „ „ „ „ „ „
Čevlje za dom „ „ „ „ „ „
Volnene šerpe in rute. Kožuhaste ovratnike. Čepice za otroke.

I. Zornik v Gorici,

Gosposka ulica št. 7.

Edina slovenska zaloga vsih potrebščin za dame in gospode, gg. šivilje in krojače.

Kot dobrota
za vsako družino se
izkazuje uporaba =

Kathreiner-Kneippove
sladne kave.

Nobena skrbna gospodinja naj
se ne pomišlja dalje uvesti to
zdravo pijačo.

Najbolj priporočna primes in naj-
boljše nadomestilo za zrnatokavo.

Kathreiner-Kneippova sladna kava
se dobiva pristna samo v izvir-
nih zavojčkih z varstveno znamko
župnik Kneipp in imenom =

Kathreiner.

Izhaja vsak torek in soboto v tednu ob 11. uri popoldne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželo. Ako padena dva dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrtletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Šolskih ulicah in Jellersitz v Namskih ulicah po 8 vin.

GORICA

(Večerno izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročila pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računajo po petih vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Jezni Ahileji.

Za glasovanjem za dispozicijski zaklad — kompromis! Tako so torej napredni poslanci kranjski srečno prekoricali že drugo točko preko skupnega slovenskega narodnega programa po poti samosvoje politike kot — jezni politični Ahileji. Kot taki so glasovali iz kljubovanja proti obema slovanskima izključujočima jih skupinama za dispozicijski zaklad in kot taki priporočajo zdaj kompromis štajerskim Slovincem glede celjske gimnazije z onimi Nemci, ki nočejo nič drugega, nego zatreči štajerskim Slovincem vsaki kulturni zavod. Ta kompromis naj bi temeljil v tem, da se štajerski Slovenci odreko svoji pridobitvi in zmagi proti Stürghovi resoluciji, do katere so jim pripomogli vsi pravi slovanski rodoljubi v parlamentu, in se umaknejo s svojo gimnazijo iz Celja v kako drugo naselbino na Spodnjem Štajerskem n. pr. v trg Žalec.

Nasvet, ki ga je dal štajerskim Slovincem »Slov. Narod« v svoji 68. letošnji številki, bi zaslužil, da se mu ne izkazuje toliko časti, da se o njem razpravlja, kajti znano je, od kod izvirajo izvestni skoki, ki jih zagrešuje skupina slovenskih naprednjakov ali temveč njen pravi inspirator v Ljubljani, dr. Tavčar. Vredno je le omeniti, česa so zmožni ljudje iz jeze, ker se jih je, morda po njihovi zaslugi, izključilo iz skupnosti narodnih prvoboriteljev.

Misel, katero je hotel »Slovenski Narod« vcepiti štajerskim Slovincem, ni sicer nič novega med — našimi političnimi nasprotniki. Oni so jo že neštivnokrat premlevali. Nemci so glede celjskih slovenskih paralel že večkrat poudarjali, naj bi se premestile v Žalec ali kam drugam, le v Celju, tej »nemški trdnjavi« naj bi ne bile, da ne bi kazile »samonemškega značaja« te »stare nemške trdnjave«. Jednako štajerskim Nemcem obnašajo se tudi Nemci na Češkem in Moravskem. Tudi oni hočejo večja mesta za se, kot trdnjave pangermanizma in svetujejo Čehom, naj svoje kulturne zavode premestijo v kake zakotne nasel-

bine. In kaj! Ali niso prav taki naši ljubi prijatelji Italijani? Ali niso tudi oni hoteli, da se premesti hrvatska gimnazija iz Pazina kam na Kastavščino ali v kako drugo hrvatsko gnezdo, le v Pazinu naj bi ne smela biti! In še nedavno smo slišali, kako so se naši goriski prijatelji izražali, da oni sicer niso zoper samostojno slovensko gimnazijo na Goriškem, ampak ista bi za božjo voljo ne smela biti v Gorici, marveč kje v Ajdovščini ali v Tolminu, da ji jim je kmalu na to zagodel — občinski svet gradiščanski, da ne smatra za upravičeno, da se italijanska gimnazija ustanovi v Gorici, ki ni italijansko mesto. In kako je s Trstom! Ali ne odrivajo Italijani ondi slovenskih šol na periferijo mesta, da si v mestu samem stalno prebiva nad 40.000 Slovencev?

Ta ideja je torej že stara zvižaca naših političnih nasprotnikov, »Slov. Narod« si jo je le pri njih izposodil. S tem pa je tudi pokazal, da Slovincem, ki se oklepa takih idej, ni rodoljub, marveč narodov neprijatelj. »Narod« piše, da Nemci ne bodo mirovali in da bodo še nadalje napadali celjske slovenske paralele, katere potemtakem nikakor niso zagotovljene. Da Nemci ne bodo mirovali, to je že znano, saj jim gre za to, da sploh zatro Slovence. Kako malo pa so oni sami za kak kompromis v prilog Slovincem, to so naravnost povedali v svojih glasilih, ko so rekli, da ni govora o kakem kompromisu prej, da se slovenske paralele umaknejo iz Celja. No, ko bi se umaknile, potem pa bi sploh ne bilo nobenega govora več, marveč smejali bi se umikajočim se Slovincem v pest. Pa Nemci tudi drugače odklanjajo kompromis, ker smatrajo za njih narodne časti nevredno, da ista postane bago, za katero se baranta. In kar smatrajo Nemci za nevredno, to naj bi smatrali za vredno Slovenci! Kaj takega zahtevati zamore le oni, ki mu je sreča svojega naroda deveta briga.

Štajerski Slovenci jako dobro vedo, da bi slovenska gimnazija nikjer ne uspela kakor ravno v Celju, ker ni v nobenem kraju za njen obstanek tolikih

življenjskih pogojev. To vedo tudi Nemci, zato se zaganjajo vanjo, to pa vedo tudi genijalni politiki okoli — kratkočasnega »Slov. Naroda« in baš zaradi tega je neumestna njihova hudomušna primera glede ustanovitve slovenskega vseučilišča v Ljubljani ali v Trstu. Vprašanje slov. vseučilišča je pač vse nekaj drugega nego slovenska nižja gimnazija za Spodnje Štajerce. Pogoji za obstanek slov. vseučilišča so ugodni jednako v Ljubljani kakor v Trstu za vse južne Slovence, dočim je slov. gimnazija za štaj. Slovence izključno lokalnega pomena. Ako bi se Slovenci iz Celja umaknili, so izgubljeni, jednako kakor je izgubljena vojna četa, katera se začne umikati. To pa bi bila po tako težki zmagi zanje tudi prava sramota.

In to bi jim hoteli nakopati politiki okoli »Naroda«? Na tem se pač pozna njihovo kopito.

Kaj naj si vsaki trezni rodoljub še po vrhu misli o ljudeh, ki so pred časom z naidušenjem poudarjali skupnost vseh Slovencev v narodni borbi, a so danes obrnili hrbet tej skupnosti, pač pa bojni ščit proti združenim bojevnikom za naše svete pravice! Naj ne poudarjajo važnosti svojih »novih političnih idej«, ker noben pameten človek ne veruje v njihovo resnost, maveč ve, da to delajo vse le iz nagajivosti zaradi znanega parlamentarnega dogodka, kakor so že opetovano sami dali razumeti! In kapricam »jeznih političnih Ahilejev« naj se naposled žrtvujejo naše narodne pridobitve? Kam za božjo voljo pa pridemo, ako bo vsaki med nami tiral svoje zasebno politiko? Po tej poti pridemo pač kmalu na isti cilj, katerega nam želé in se zanj trudijo naši smrtni sovražniki!

Politični pregled.

Državni zbor.

Poslanska zbornica se snide zopet dne 8. t. m.

Ministerska posvetovanja.

Te dni so se vršila na Dunaju skupna ministerska posvetovanja in so se jih udeležili ministri obeh državnih polovic. Poleg skupnega proračuna, ki se

Ogerskem. Ko smo vse bolj mimogredé ogledali, smo se podali v trg Gödöllö, ki pa je zlo raztresen med velikimi drevesi, da ga ni videti, razun od blizo posamezne snažne hiše. Šli smo tudi peš ven iz trga v tisto občinsko ozemlje, kjer so hvaležni prebivalci istega trga napravili svoji dobrotljivi kraljici krasen broneni spomenik.

Kraljica Elizabeta (Erzsébet királyné) stoji v naravni velikosti na marmornem stojalu, obrnena proti trgu in gradu Gödöllö, s solnčnikom in s šopom evetlic v rokah. Blizu kipa je tudi mala iz kamnja postavljena piramida za razgled po vsej bližnji okolici. Pod piramido je varovala neka hišina — (dekla) Mažarka 5—6 lepih otrok obojega spola, ki so bili ravno kar pojužinali, sir, kruh in nekaj sadja. Ko je moj prijatelj vprašal hišino, kdo so ti otroci, je brž odgovorila, da so vsi Židovi neke rodbine in veleposestniki v Gödöllö. Torej povsod Židovi-Abrahamoviči, kamor se obrneš! — Ko smo si tudi to precej obširno in lepo z drevoredi za šetanje opravljeno ozemlje ogledali, smo korakali po drugi strani zopet v bližnji 20 minut oddaljeni Gö-

ima predložiti bodočim delegacijam, ki se skliceta v Budimpešti dne 6. maja, posvetovali so se ministri tudi o nagodbi med obema državnima polovicama, o carinskem tarifu itd. O posvetovanjih, tiče-čih se zadnjih dveh točk, so poročila listov jako različna. Jedni trdijo, da so nastala v tem pogledu velika navskrižja med zastopniki obeh vlad ter da ni izključeno, da bi vsled teh navskrižij bila primorana podati ostavke kolikor ministerski predsednik dr. Koerber, toliko ministerski predsednik Szell. Drugi listi, posebno oficijozni pa trdijo, da so take vesti neutemeljene ter da se nahajajo pogajanja v najboljšem teku. V koliko imajo jedni ko drugi prav, pokaže bodočnost.

Ker so se pokazale glede ustanovitve skupnega proračuna nekatere diference, vršil se je v četrtek pod predsedstvom cesarja skupni ministerski svet, v katerem pa so se baje zgorej omenjene diference poravnale ter se je doseglo soglasje.

Baron Morsey o celjski gimnaziji.

Na IV. občnem zboru katol. kmet. društva za gorenje Štajersko v Gradcu je govoril posl. Morsey o parlamentarnem položaju z ozirom na slovensko gimnazijo v Celju. Govornik je dejal, da je največja nevarnost za bodočnost finančna kriza ter da bi zaradi tega bilo treba zbrati vse moči zaradi trgovinskih pogodb in nagodb. Nemci pa so začeli, kloneč se nespravljalivosti peščice Schönererjancev, zopet narodnostni boj. Sporna točka je zopet Celje.

V tem gre le za slovenski poduk v treh predmetih, ki ni nevaren nemštvu Celja, ker da ondi prebiva poleg 4000 (?) Nemcev le (?) 600 Slovencev, vendar pa živi mesto Celje od slovenskega prebivalstva. Slovensko spodnjo gimnazijo obiskuje veliko dijakov in se je dobro obnesla. Vsled tega so celo treznejši celjski Nemci za to, da bi se stvar pustila v miru. A vendar se je našlo ljudi, ki so začeli v svoji nestrpnosti zopet boj zaradi te gimnazije. A morajo biti veseli, da se Stürghova resolucija ni sprejela, ker bi bili v tem slučaju vsi Slovani začeli hrup in Nemci bi prišli v nemalo stisko. Nekateri med Nemci trdijo, da Slovenci preveč študirajo (aha!), a mi se s tem stališčem ne moremo sprijazniti, ker Nemci nimajo vzroka groziti z opozicijo in z obstrukcijo. Na ta način parlament ne bo mogel delovati. Ako se pa ustava odpravi, bodo zahtevali Slovani energično splošno, enako in direktno volilno pravico in socialni demokrati bi

LISTEK.

Potovalne črtice z Ogerskega.

(Spisal M. Mihaeljev. — 1902.)

(Dalje).

V teh spominih sem se peljal ob levi strani mimo Izašega, kjer mi je moj prijatelj pokazal onstran trga na griču velik spominek iz kamna in brona, postavljen padlim vojakom obeh strank! — Tako smo vozili med lepim poljem, malimi griči, vinogradi in gojzdiči v Gödöllö, kamor smo dospeli z nagličem v 3/4 ure. Z velike postaje smo se naravnost podali peš proti cesarskemu gradu, ki je pa od postaje oddaljen pol ure. Toda sprehajališče do tje je kaj prijetno, nasadi raznih dreves in lepi, obsežni pa ravni travniki kinčajo ves obširen okraj, v katerem živé tudi jeleni; kajti gojzd je dolg nad dve uri in enako prostran na vse strani. Kinč trga Gödöllö, kamor je pokojna cesarica, posebna dobrotnica tega kraja, tako rada zahajala in se šetala po tem obširnem parku, je grad, po katerem se tudi trg tako imenuje, Gödöllö. Ta grad sred krasnih nasadov je bil lastnina nekega ogerskega

vezilo ali podarilo ljubljani vladarski dvojici ob njunem kronanju 1867. — Ker ni bilo zdaj našega cesarja in kralja v tamošnjem gradu, — bival je ta čas v Išelj-nu na Avstrijskem, — je bilo lahko dobiti dovoljenje od nadzorništva obiskati in ogledati si ves grad z ogromnimi konjskimi hlevi vred.

Kot mojima dobrima tovaršema v uniformah (»egyenruha« mažarski, Uniform) nam je sam nadzornik razkazal ves grad, čegar hodniki so zlo svetli; vse kraljeve sobane so bolj priprosto, pa dokaj okusno opravljene. Spominjam se pa še samo na to, da je vtakneno v zidovju hodnikov vse polno jelenovih glav in rogovja razne starosti in ena velika glava mërjaseca, kar je vse sam cesar-kralj ustrelil, kakor nam je pripovedoval nadzornik Maždar, ki je pa govoril dobro tudi nemščino. Potem nam je nadzornik krasnih konjskih hlevov, ki imajo prostora za 300—400 dvornih konj, vse to razkazal; ali konja ni bilo tam sedaj nobenega, ker jih je imel cesar-kralj seboj v Išelj-nu, kakor nam je pravil isti Maždar pristentudi po obrazu in rujavi barvi pa černih laséh. Da je treba o taki priliki

nekega 14 letnega dečka, ktera steza ali pot pelje tja, da nam jo je pokazal. Bil je bos, v belih (prtenih) širokih gačah, kakor jih nosijo Mažari in zlogovoren. Ker se nam je tudi že želodec oglašil, šli smo v bližnji mažarski »Etterem«, (gostilno) kjer so natakarji umeli tudi nemščino radi mnogih ptujcev, ki semkaj zahajajo. Mažarska kuhinja se mi je tu in v Peštu dopadala; je pa podobna bolj francoski, le da mora biti več »paprike« zraven. Rad bi bil šel pogledati 1/2 ure oddaljeno selo Besnyö, kjer stoji kapucinski samostan, pa ni bilo časa za to! — Da imajo č. o. kapucini in frančiškani tudi vsak svojo cerkev in samostan v Pešti, se razume samo ob sebi.

Slišal sem pa, da obojim bi bilo treba zdaj neke »reformacije!« Ker je bilo pa že kesno in se je mračilo, smo se ob »Ave Mariji« podali na postajo, raz ktere smo se peljali s poštnim vlakom v Pešto, kamor smo dospeli srečno ravno v eni uri, ob 9. zvečer v naše lepo stanovanje. Da smo se tudi po poti menili o raznih rečeh svojega stanu in poklica, to je umevno. Sopotnik in stotnik, po rodu Nemec, me je vprašal tudi, koliko place? Ko sem mu povedal, da rečna

Sklenilo se je nadalje, da se nakupi za zidanje novega šolskega poslopja v Solkanu zemljišče gospe udove Doljakove. Nadalje se je sklenilo, da se ustanovi v Vertovinu nova šola. Gospej nadučiteljjevi udovi Amaliji Komavli se je dovolila podpora 420 K. Imenovanje za Vel. Zablje se je odložilo.

Zdaj pa si misli vsaki svojo! — Čez dva meseca je pozivljalo več duhovnikov s tolminskega okraja dr. Tumo, naj trditev, da je „duhovščina tolminskega okraja ljudem grozila z večnim pogubljenjem, — ako ne volijo g. Klavžarja“, ali dokaže ali pa javno prekliče. V slučaju, da tega ne stori, imeli ga bodo za nesramnega lažnika in podlega obrekovalca, ki ni vreden naslova: „deželni poslanec“. —

Dr. Tuma se temu pozivu ni odzval, ampak molči in molči. Zaradi tega pa naj si misli o tem molku — vsaki svojo!

Upravna Grajska. — Da bi se preprečila kaka nesreča, začeli so uravnati potok Grajsček pri njegovem izviku, še predno je doletel zakon, katerega je sklenil naš deželni zbor, zadovolbil najvišje potrjenje. Zdaj dela tam kakih 40 delavcev pod vodstvom gozdnega komisarja Obereignerja. Ker je kraj, kjer se to delo vrši, preoddaljen od hiš, napravili so tam barake.

Vabilo k občenemu zboru „Hranilnice in posojilnice v Čepovanu“, ki bode dne 13. aprila t. l. ob 3 urah popoldne v društvenih prostorih. Dnevni red: 1. Odobritev računov, 2. Volitev načelstva, 3. Morebitni predlogi.

V Čepovanu, 1. aprila 1902.

J. Rejec, načelnik.

Hranilnica in posojilnica v Cerknem je imela prometa v mesecu marcu t. l. 99.617 kron 23 vin.; in sicer dohodkov K 54.972-25, izdatkov pa K 44.644-98. Prejete hranilne vloge K 16.407-94, izplačane hranilne vloge K 12.997-67. Dana posojila K 7424—, vrnena posojila pa K 2140—.

Hranilnica in posojilnica v Skriljah, registrovana zadruga z neomejeno zavezo, bode imela svoj 11. letni občni zbor v nedeljo dne 13. aprila ob 3. uri popoldne v društveni sobi v Skriljah s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo načelstva; 2. poročilo nadzorstva; 3. potrjenje računa za l. 1901; 4. volitev načelstva in nadzorstva; 5. morebitni predlogi in nasveti. Za slučaj, da ne pride zadostno število udov, se skliče drugi občni zbor ravno isti dan ob 4. uri popoldan. — K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Preuravnavna topničarstva. — Ker se bode ustanovila pri vsakem vojnem koru — in teh je v Avstriji 15 — po jedna divizija baterij havbic, treba bode napraviti tudi 15 municijskih parkov in 15 kadrov skladišč za rezervo. Ako se vzame, da bode za vse to treba 270 havbic in 1140 vozov za municijo, stal bode ves za to potreben material 6.200.000 K, kajti jedna havbica stane 15.000 K a jeden sam municijski voz 4000 K. Samo streljivo bode stalo pol milijona kron.

Tržaška garnizija se pomnoži z 47. polkom. V Gorico pride mesto njega brzkone lovski bataljon št. 8 iz Trbiža, tje pa bataljon 17. pešpolka iz Celovca. Misli se tudi na stalno namestitve konjeništvu v Trstu. Obenem se govori o premestitvi poveljstva 28. pehotne divizije iz Ljubljane v Trst.

List „Avanti“ v Trstu je suspendiran od vlade, ker je baje kritiziral vladno postopanje o zadnjih dogodkih v Trstu. H kratu s prenehanjem „Avantija“ je hotela neka politična družba izdati drug ital. list z imenom „Sole“ („Solnce“), ki bi bil nasprotnik „Avantijev“. To nakano pa je preprečil lastnik „Avantijev“ Rihard Camber, ki prične 6. t. m. izdajati drug list mesto susp. „Avantija“ pod imenom „Il Sole“ in ki bopisan v „Avantijevi“ smeri.

Otvoritev železnične proge Trst-Buje na lokalni železnici Trst-Poreč. — Dne 1. t. m. je bila otvorena proga od Trsta do Buja v Istri. Za zdaj bosta vozila po tej progi dva mešana vlaka po sledečem redu: Prvi vlak odhaja iz Trsta ob 9-50 zjutraj, drugi pa ob 7-10 uri zvečer. Prvi bo prihajal v Buje ob 1-15 uri popoldne, drugi pa ob 10-20 uri zvečer. — Iz Buja bo odhajal prvi vlak ob 5-05 uri zjutraj in bo prihajal v Trst ob 8-30 uri zj., drugi pa bo odhajal iz Buja ob 3. uri pop. in bo prihajal v Trst ob 6-10 zvečer.

Potovanje ministrov. — Železniški minister dr. Wittek in poljedelski minister Giovanelli potujeta te dni po Dalmaciji. Obiskala sta Zadar, Šibenik in Salacijo.

Stavka na Reki. — Tudi na Reki so začeli skoro vsi delavci štrajkati. Povod tej stavki so dali težaki in vozniki v prosti luki, ker so baje preslabo plačani. Njim so se pridružili tudi delavci raznih tovarn in obrtnih podjetij, to pa ne toliko iz lastne potrebe ali da bi od dotičnih podjetij tudi za se zahtevali povišanje plače, marveč iz solidarnosti kakor se je to zgodilo v Trstu in da bi s tem podpirali zahteve težakov in voznikov. Na južnem kolodvoru stoji vse polno vagonov, polnih raznega blaga a ni nikogar da bi razkladal. Velikih nemirov dozda še ni bilo, le sem ter tja je bilo pobitih nekaj okenj. Vojaštvo in policija sta zasedla razne dele mesta. Trg. zbornica se je v imenu trgovcev pritožila in zahteva od vodstva javnih skladišč, da zboljša plačo težakom in voznikom. Vodstvo je pripravljeno zvišati plače po 30 od sto; za slučaj pa, da bi se štrajkujoči ne zadovoljili s tem, potem hoče vodstvo poklicati delavcev z dežele. — Pri parobrodnem društvu „Adria“ so kurjači tudi odpovedali svojo službo. Vodstvo te družbe pozivlje kurjake, naj takoj nastopijo svojo službo, sicer jim žuga, da jih nadomesti s kurjači vojne mornarice.

Nemški shod v Celju se je vršil 28. m. m. zvečer. Shod je sklical „Deutscher Verein“. Pommer je poslal na shod brzojavko: „Nieder mit der windischen Trutzborg“. Na shodu so upili med govorom dr. Negrijevem: Ven z „lex Stallner!“ Govor Negrijeva je temeljil v znamenju: „aut-aut“. Negrije klical: „Suft je tisti med Nemci, ki sedaj ne pograbi za orožje“. Govoril je tudi znani urednik Ambroschitsch, ki je dejal, da je dolžnost nemške ljudske stranke pričeti, z najstrožjo opozicijo in da se Nemci več ne ozirajo na vladne obljube. Ko je govornik omenjal nemških katoliških poslancev, tulili so zborovalci „Los von Rom!“ Dr. Mravlag je dejal, kakor pravi „Grazer Tagblatt“: „V bodoče nimamo z državnimi potrebami nič opraviti, ako avstrijska državna oblika ostane ali ne, nam je odslej vseeno. Mi poznamo v bodoče le ljudske potrebe, a nobenih državnih potreb več“. Ob teh besedah se je pričelo ropotanje in zopetno tuljenje. Govornik je dejal, da ne kliče: „Heil den Hohenzollern“, pa tu li ne „Heil Habsburg“, ampak „Heil dem deutschen Volke!“ Sprejela se je resolucija, v kateri se povdarja ogorčenje, kakor tudi, da je vsako približanje k vladni nemogoče in ki pozivajo nemške poslance, da „razžaljeni časti nemškega naroda“ dobe zadoščenja.

Avstrijske srednje šole. — Ves proračun za srednje šole znaša letos 21.660.434 kron ter se je od lani pomnožil za 901.717 kron. Gimnazije stanejo državo 14.615.624 kron, realke pa 6.887.070; drugo gre za knjižnice, podpore in drugo. Srednjih šol je v Avstriji 322, in sicer 215 gimnazij ter 107 realk. Nemci imajo 178 srednjih šol, Čehi 81, Poljaki 35, druge so italijanske, rusinske in dvojezične. Slovenci nimamo nobene slovenske srednje šole. Število učencev na srednjih šolah znaša letos 109.800.

Shod učiteljev gluhonemih. — Dne 1. t. m. se je vršil na Dunaju shod avstrijskih učiteljev gluhonemih. Na tem shodu so bile sprejete te-le resolucije: 1. da se ustanovi pri naučenem ministerstvu poseben oddelek za te šole; 2. v vsaki deželi naj se napravi poseben zavod za gluhoneme in v ta zavod naj se vsprejmejo vsi gluhonemi otroci in sicer za čas, v katerem so otroci po splošni šolski postavi obvezani obiskovati šolo; 3. država naj ustanovi posebno učiteljsko za učitelje gluhonemih; 4. učitelji gluhonemih naj se uvrstijo glede plače med učitelje meščanskih šol, nahajajočih se v glavnih deželnih mestih, a službena doba naj se skrajša od 40 na 35 let.

„Dom in Svet“ št. 4 prinaša sledeče vsebino: Nesrečno zlato! Povest. Spisal Bogdan Vened. (Dalje.) Zadehtelo mi je. Zložil Silvin Sardenko. Mož na strehi. Burka iz našega kraja. Spisal Podgoričan. Roma la santa. Zložil M. O. Na odru življenja. Drama v štirih dejanjih. Spisal Anton Medved. (Konec.) Prišla je Vesna. Zložila Ljudmila. V zračnih višinah. Črtice o zrakoplovstvu. Spisal I. Z. Trtje in povrtje. Zložil Anton Medved. On ni več tisti kot nekdanj! Zložil Silvin Sardenko. Akvilejska cerkev med Slovenci. Zgodovinska študija. Spisal dr. Jožef Gruđen. (Dalje.) Dve novi igri na slovenskem odru. Dr. E. L. in — j—. Stokrat mi pozdravljen hodi! Zložil Anton Medved. Od Save do Bospora. Potopisni spomini. Napisal Ivan Knific. (Dalje.) „Academia Philo-Harmonicorum“ v Ljubljani. Ob dvestoletnici (1702—1902), spisal Viktor

občil Mihejev. (Konec.) Veliki dan. Sil-

hueta. Spisal F. S. Finžgar. — Književnost: Slovenska književnost: Marjetice. Uvod v biblijske zgodbe Nove Zaveze. Stoletna Pratika. — Hrvaška književnost: Knjige „Pedagogijskega književnega zbora“ za leta 1901. Uz obalu Adrije. Zemljopisna obuka u nižim i višim pučkim školama. Pedagogijska enciklopedija. — Češka književnost: Moje divadelni toulky. Nejnovější písnický. Strniska Venkov. — Iz drugih književnosti: Taras Bulba. Die Literaturen des Ostens in Einzeldarstellungen. — To in ono: Naše slike. † Kardinal dr. Jakob Missia. Slovenske vzporednice na celjski gimnaziji. Domača umetnost. Vilharjeva nova opera „Ivanjska kraljica“. Hrvaški slikar Vlaho Bukovac. Češki slikar Alojzij Kalvoda. Jakob Čišinsky. „Ottáv slovník naučný“. Češki skladatelj Kovačovic. Razvoj gospodarstvenega šolstva na Češkem. O staropolskem ljudskem gledališču. Antoni Popiel. Bolesław Biegas. Nove struje. Nasprotstvo mej Poljaki in Malorusi. Ukrajinsko pesništvo. Kijevska „Akademija“. Ukrajinski pisatelj Kröpivnickij. Nikolaj Vasiljevič Gogolj. Zukovskij o umetnosti. Aleksej Potěhin. Ruska cerkev. Viktor Hugo. Matilda Seroa. Filipp Marchetti. Kaj Nemci najrajši čitajo? Srečne pesmi. Bizantstvo v znanosti. — Šah na platnicah. — Slike: Stropna slika v Lukenjskem gradu pri Prečini. Fot K. Čeč. Resurrexit! Kip Thorwaldsenov. On je spet tisti kot nekdanj! Risal Fr. Dobnikar. Od Save do Bospora. Carigrad: Jüsek-Kaldyrym (Strme ulice), na levi Galatski stolp. stran 228; Hamal (prenasavelec tovorov) v Carigradu, 229; Pogled na Carigrad iz Zlatega roga 232; Carigrad: Visoka vrata, 233. Vinjete. Naš novi tenor. † Kardinal dr. Jakob Missia. N. V. Gogolj. Viktor Hugo.

Izkaz darovalcev podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju za l. 1901/2. Premil. g. dr. Mihael Napotnik, knez in škof lav. (društveni ustanovnik in častni član društva) kakor vsako leto tudi letos 20 K; hranilno in posojilno društvo v Ptuj 880 K; velerodni gg.: dr. Mirko Ploj, dvorni svetnik in dr. poslanec izročil po g. Jak. Poku od društva „Slovenije“ podarjeni ostanek od one svote, katero je nabral g. dr. Ploj med jugoslov. poslanci za stroške omenjenega društva, ob priliki delovanja za slov. vseučilišče v Ljubljani 80 K; Anton pl. Jučić, c. kr. polkovnik v p. v Celju 50 K; Viljem Pfeifer, ustanovnik in častni član, dr. post. in pos. v Krškem 50 K; Josip Stritar, c. kr. prof. v p. 10 K; Anton Globočnik pl. Sorodolski, c. kr. vlad. svetnik v p. 20 K; Vladimir Globočnik pl. Sorodolski, c. kr. dvorni svetnik 12 K; dr. Anton Primožič, c. kr. prof. 20 K; Matevž Trnovec, c. kr. najviš. sod. svet. 20 K; dr. Janko Babnik, c. kr. ministerjalni tajnik 20 K; Josip Premrou, c. kr. kontrolor pošt. hran. 12 K; dr. J. Mantuani, c. kr. aman. dvorne knjiž. 6 K; Peter Hlačar, žel. ur. 6 K; Ivan Ile, c. kr. polic. svet. 6 K; dr. Božidar Stegu, c. kr. sodni pristav 10 K; Alojzij Vavpotič, c. kr. pošt. kontrolor 4 K; Jakob Urbanija, c. kr. pošt. kontrolor 6 K; Fr. Naval, c. kr. dvorni pevec 10 K, vsi na Dunaju. Dr. Martin Travner, c. kr. dež. sod. svet. 10 K; Josip Perko, žel. višji oficijal v p. 6 K; Anton Aškerc, urednik „Ljublj. Zvona“ 5 K; Jakob Zupančič, gimn. suplent 10 K; Makso Pleteršnik, c. kr. gimn. prof. v p. 10 K; dr. Valentin Krisper, odvetnik 20 K; Štefan Klun, pos. 4 K v Ljubljani; Matija Hočevar v Velikih Laščah 6 K; dr. Josip Barle, c. kr. notar v Kozjem 5 K; Ivan Arh, c. nadoskrbnik v Pragi 6 K; Anton Globočnik, Železniki 5 K; Josip Milavec, c. kr. major v 89. pešp., Lubaczorv 3 K 50 v. in po „Slov. Nar.“ 2 K 50 v.; Evgen pl. Trbuhovič, c. kr. sodn. prist., Višnja gora 5 K; dr. Fr. Jurtela, odvetnik v Ptuj 10 K; gđc. Milka Pirnat, učiteljica in Alojzija Kunej, pos. 10 K; dr. I. Rudolf, odvetnik 10 K in Martin Ogorovec 10 K v Konjicah; A. Mladič, c. kr. sod. prist., dr. Oton Papež, sod. pristav v Postojni po 5 K; Ivan Krašovec, c. kr. sod. v p. 6 K; dr. Josip Unterlugauer, vlad. svetnik in glavni zdravnik v Gradcu 20 K; Andrej Žumer, c. kr. šol. nadzornik, Kranj 5 K; Mihael Vošnjak, inženir in velepos. v Gorici 10 K; Bogomil Vošnjak, jurist v Pragi 5 K; Bož. Stiflar, ces. rus. prof. v Kalugi 5 K; po g. dr. posl. Vilj. Pfeiferju poslala neimenovana pa znana dobrotnica 40 K; dr. N. Schirmaut, zdrav. Rajhenburg 10 K; dr. R. Pipuš, odv. 6 K in posojilnica v Mariboru 80 K; sl. odbor akad. veselice v Novem mestu (po g. Šukljeju) 34 K 80 v.; sl. posojilnica v Cirknici 20 K; sl. slov. klub v Celovcu 10 K; sl. posojilnica Stari trg pri Ložu (po „Sloveniji“) 100 K; sl. pos. v Makolah 30 K; sl. kmetska posojilnica na Vrhniki 30 K; sl. pos. na Vranskem in

zahvalo. Dalje sprejema darove društv. blagajnik g. dr. Seshun, dvorni in sodni odvetnik na Dunaju I. Singerstrasse 7.

Slovansko bogoslužje v Istri. — Poroča se, da so v Rimu vnovič potrdili slovansko bogoslužje za krško škofijo.

Češka „Matica šolska“, ki na Češkem izvršuje isto delo, kakor na Slovenskem „Družba sv. Cirila in Metoda“, je imela dne 23. sušca v Pragi svoj občni zbor. Društvo vzdržuje 5 srednjih šol, 51 ljudskih šol, 44 otroških varovalnic in otroških vrtcev, dalje daje vladni doneske za 3 gimnazije in 1 realko, in podpira še 35 otroških vrtcev ter ljudskih in obrtnih šol. Pet srednjih in 23 ljudskih šol, katere je ustanovila „Matica“, je prevzela država v svojo upravo. Za vzdrževanje šol je izdala „Matica“ lani 551.198 kron. Posnemanja vredno!

Velikonemčija proti Slovencem. — V Monakovem na Bavarskem se snuje „Centralstelle für die deutschen Auslandsschulen“. Za Celje je iz Nemčije z zadnjih letih prišlo 16.000 mark. V pripravljani odbor zgoraj omenjenega društva so v Monakovem izvoljeni tudi višji častniki.

Knežja dvojica Windischgrätz se nahaja sedaj v Jeruzalemu. Od tu se vrne k knez Windischgrätz in soproga nazaj v Kairo, kjer ostaneta do srede aprila. Potem nastopita potovanje v domovino preko Neapolja in Rima, kjer ostaneta več dni in bota sprejeta tudi pri papežu. Pričetkom maja prideta na Dunaj, kjer se bota mudila kakih 14 dni.

Sarajevski nadškof dr. Stradler je bil dne 2. t. m. v avdijenci pri sv. Očetu v Rimu.

Občinski sodniki — konjski tatovi. — Lepe razmere vladajo na Ogrskem. V Aradskem okraju je orožništvo naštetelo na tolpo konjskih tatov, ki so gnali konje po cesti. Orožniki so pripeljali tatove v Arad, kjer se je pokazalo, da sta med tatovi tudi dva občinska sodnika iz okolice.

Slovansko društvo v Moskvi, ki je poslalo poslancu vit. Javorskemu 200 rubljev za žrtve vrešenske afere, je sklenilo po vzgledu Čehov in Poljakov tudi v Rusiji pričeti z bojkotom proti uvažanju nemškega blaga.

Spreten tat. — Francoski poslanik v Petersburgu marki Montebello in veliki knez Vladimir sta se nedavno pogovarjala o prekanjenih pariških tatovih. Knez je ponudil stavo, da se tudi v Petersburgu najde talent, ki bo poslanika pri največji paznosti okradel. Drugi dan je priredil knez veliko pojedino, h kateri je povabil poslanika; obenem pa je poslal k policiji po „najboljšega“ žepnega tatu, ki so ga baš imeli v zaporu. Preoblečejo ga v livrejo ter mu obljubi knez svobodo, ako okrade poslanika prav spretno. Poslanika pa še vpraša knez, kaj ima vrednostnega pri sebi in naj na svojo zlato uro posebno pazi. Že med obedom vpraša knez poslanika, koliko je ura, na kar ta poseže v žep ter izvleče — repo na veržici. Brž poseže v drugi žep, pa tudi tukaj ni zlate tobačnice. Vrh tega sta mu manjkala s prstov dva prstana. Knez pokliče navideznega služabnika, naj vrne poslaniku izmuznjene stvari. Toda kako se začudi, ko „umetnik“ pokaže dve zlati uri, več prstanov in drugih dragocenosti, ki jih je izmaknil knezu. Izpustili so ga na svobodo, a knez mu je priporočal, naj ga ne preživlja več le njegova „umetnost“.

Prihodnja letina na Ruskem. — Listi poročajo, da se pričakuje za letos na Ruskem dobre letine za žito, dasi je tudi tam letos padlo prav malo snega.

Pogoščenje 500.000 revežev. — Angleški kralj je odredil, da bode na dan njegovega kronanja v Londonu pogoščenih 500.000 revežev. Veljalo bode to 30.000 funtov šterlingov.

Napad na policijskega načelnika v Moskvi. — Dne 3. februaria t. l. je bila aretirana učiteljica Alart, ker je hotela ustreliti polic. načelnika Trepovega. Na prošnjo matere in pa ker se učiteljica nahaja v jako slabem zdravstvenem stanju, se je je Trepov vsmilil in jo izpustil iz zapore.

Velika železniška nesreča v južni Afriki. — Minuli teden se je podal neki železniški vlak, obstoječ iz 6 vagonov proti Barbertonu. V vozovih je bilo polno vojakov. Vlak je dirjal po tiru navzdol z tako hitrostjo, da je predirjal v eni uri 80 kilometrov. Vlak je dosegel tako hitrost, da ga strojevodja ni mogel več ustaviti. Pri tej priliki se preobrne ves vlak po strmini navzdol, pri čemer sta bila ubita strojevodja, kurjač in 35 vojakov. Razpočil je tudi kotel

rov izreka društveni odbor najiskrenejšo V Čikagi se je žensko vseučilišče razpu-

jih podpirali. Slovani bi imeli večino. V očigled vsemu temu naj bi se Nemci nobene stranke ne dali voditi od veleizdajskih Vsenemcev, ker s tem si škodujejo le sami. Le potom mirnega pogajanja se reši parlament in ustavo.

Češki državni poslanec umrl.

Te dni je umrl v Marzili češki državni poslanec Horica, ki je zastopal v državnem zboru mesto Příbram. Bil je po poklicu časninar. Porodil se je 28. jul. 1859 v Brnu, kjer je absolvirал realko; potem je obiskoval kadetne šole v Brnu in Trstu. Kasneje pa je postal so-trudnik pri raznih čeških listih. Od leta 1890 bil je član uredništva „Narodni Listy“. Spisal je tudi več čeških novel. Izvoljen je bil državnim poslancem leta 1897. Bil je član mladočeškega kluba. V poslanski zbornici je opravljal službo tajnika.

Trozveza in trg. pogodbe.

Nemški list „Post“ pravi, da je podaljšanje trozveze že gotova stvar. Ni se pa še doseglo soglasja glede sklepanja novih trg. pogodb. Ali isti list misli, da se bodo tudi v tem pogledu odstranile težave ki ovirajo sklepanje teh pogodb med Avstrijo, Italijo in Nemčijo.

Rusi proti Vsenemcem.

Vsled nastopanja Vsenemcev v našem drž. zboru, s katerim se je proslavljala pruska vladarska hiša Hohenzollernov, je vse rusko časopisje zelo ogorčeno ter obsoja omenjeni nastop avstrijskih Vsenemcev kot v analih avstrijskega parlamentarnega življenja nekaj nečudenega. „Novoje Vremja“ pravi, da se vsenemska prizadevanja odlikujejo v prvi vrsti po brezmejni surovosti in nečveni predznosti in obsoja brezbriznost avstrijsko mislečih strank, ki se niso skoro nič ganile proti takemu nastopu izdajic. „Novosti“ pravijo da se ne sme več dalje trpeti da Avstro-Ogersko vodi politika v Berlinu.

Nova pruska nasilstva.

Iz Vrešna se poroča da se Nemci še niso naveličali preganjati poljskih otrok v šolah. Tako so prisilili 40 otrok, da morajo obiskovati še jedno leto šolo, četudi so pre-topili že 14. leto in niso po postavi primorani več hoditi v šolo.

Turčija oborožuje.

Iz Carigrada se poroča, da Turčija mobilizira 170 bataljonov.

Bolgarija in Makedonija.

Vsled korakov, ki sta jih storila zastopnika Avstro-Ogrske in Rusije, je obljubil bolgarski ministerski predsednik Danew, da bo odredil vse potrebno, da se na bolgarsko-turški meji ne ponove več taki dogodki, kakoršni so se pojavljali v zadnjem času. Izjavil je ob enem, da so vseh nemirov v Makedoniji in ob meji kriva le turška oblastva. Bolgarija bo v polni meri storila svojo dolžnost, vendar pa ne more prevzeti nikake odgovornosti za slučaj, če bo turška vlada pošiljala nove čete v Makedonijo. V tem slučaju bi bila Bolgarija prisiljena storiti korake, ki bi se lahko napačno tolmačili. Ravno vsled tega pa želi Danew, da poda o tej zadevi ustna pojasnila v Petrogradu.

Vojna v južni Afriki.

„Mirovna pogajanja“ med Buri in Angleži so zdaj na površju in poročila o njih postajajo glasnejša nego pa o vojni sami. Glasom izjav nizozemskega minis-

plača kakor tudi pokojnina znaša 600—700 gl., ni hotel tega po nikakem verovati, marveč je rekel, da bi mi to veroval, ako bi h tisti številki dodal še eno „0“, (ničlo!) ali da saj manj kot 3.000 gl. nimamo, in kako da moremo z manjšo plačo izhajati! Ko sem mu to na kratko razložil, da živimo skromno in tudi da (kakor katoliški duhovni) nimamo družine, še le po tem mi je, pa le dvoumno veroval, zmigajoč z glavo. Kaj bi rekel na to pisec „o žegnani bisagi“?

Drugi ali 6. in 7. dan pa sem sklenil še nekatere druge znamenitosti si ogledati, akoravno sta bila telo in duh že zelo utrujena od tolikih najrazličnejših utisov in spominov, tako da sem želel kmalu odpotovati, akoravno me je moj dobri prijatelj zadrževal, kolikor je mogel. Toda tudi jaz sem čutil resnico pregovora, „da vsak še tako lepi ples utruji človeka, da se ga naveliča!“ Najbolj pa me je mamila vedni dnevi in ponočni ropot in šunder, da sem bil kmalu sit vse lepote mažarske stolice in njenih spomina vrednih znamenitosti, o katerih še nekaj za slovo prihodnjic spregovorim. Blagohotni čitatelj „Gorice“ pa naj ima z menoj

(Dalje prih.)

terskega predsednika Kuypera so Angleži v tako neprijetnem položaju, da bi zelo radi sklenili z Buri količkaj časten mir. Pri vsem tem pa Angleži še vedno ne-čejo popustiti od svojih zahtev, da jim ostane vsaj protektorat nad burskima republikama dasi bi že radi povrnila vso Burom storjeno škodo na imetju. Seveda mrtvih Burom ne morejo več k življenju obuditi.

A Krüger je za mir jedino pod pogojem da se povrne Burom popolna neodvisnost, sicer se nadaljuje boj do zadnjega. S tem pa Angležem ni nič pomagano, kajti oni so že davno prepričani da v guerilla-bojih ne bodo nikdar kos Burom. Mnogo važnosti se pripisuje pogajanjem med Schalk Burgerjem in Kitchenerjem in vlada na obeh straneh upanje, da se sklene mir, ki bo ugoden za obojestranske koristi. Le za popolnoma časten mir bi bil pridobiti tudi Krüger.

Listi poročajo zopet o novem porazu angleške vojske. Pred kakimi štirimi tedni se je vršila v zahodnem delu kapske kolonije večja bitka. V noči od 5. do 6. marca so močni burski oddelki napadli čete polkovnika Dorana in jih popolnoma porazili. Angleži so morali pustiti na bojišču vse vozove. Doran sam in 11 mož je ubitih. 30 ranjenih.

Najnovejša poročila govore v novem porazu Angležev pri Lichtenburgu. Burska poveljnika Delarey in Kemp sta napadla v tem kraju Angleže in je bilo ubitih 400 Angležev in vse polno zranjenih.

Domače in razne novice.

Pogreb kardinala Missije.

Tako slavnostnega pogreba še ni videla Gorica, kakor je bil pogreb kardinala dr. Missije, knez nadškofa goriškega, preteklo sredo dne 2. t. m.

V naslednjem podamo svojim čitateljem kar najtočnejše poročilo o tem pogrebu, kakor se je vršil.

Že na predvečer pogreba je prišlo v Gorico polno ljudstva iz raznih krajev naše dežele, iz Furlanije in od drugod, zlasti s Kranjskega. Čez noč pa so pripeljali vlaki še večjo množico udeležnikov, zadnji vlak z udeležniki je prispel ob poludnevih zjutraj.

V ranih urah 2. t. m. že je zadobilo naše mesto poseben značaj. Po ulicah in trgih so se zbirali ljudje v gruclah in se resno pogovarjali. Posebno mnogo je bilo videti duhovščine. Raz okenj po krajih, koder je imel iti sprevod, so se razobešale črne zastave in drugi znaki žalovanja. Svetilke so bile obvešene s črno belim florom. Čim bolj se je bližala deveta ura, tem več se je zbiralo ljudi na Travniku in okoli škofije. Ob deveti uri zapoje vsi zvonovi in sprevod se je začel pomikati iz pred nadškofijske palače čez Travnik in skozi Raštel proti stolni cerkvi.

Najprej so šla razna sirotišča in šolski zavodi, razne bratovščine, društva, zastopniki del. društev, člani vseučilišnega društva „Danica“ in „Zarja“ s slov. trakovi; za temi mestna godba, vojaška godba, deško semenišče, redovniki, (okoli 60) duhovščina iz raznih škofij, goriške, ljubljanske, tržaške, lavantinske in drugih (okoli 300 duhovnikov) v roketih, za tem stolni kapitelj in rakev visokega pokojnika. Rakev je bila odprta, tako da se je videlo mrliča popolnoma.

Rakev so nosili preč. gospodje: župnik Kranjec iz Šmarti, župnik Ziaeh na Placuti, kurat Rojec iz Bilj; vikarji: Pahor iz Kronberga, Simon Kos iz Opatjesela in Miha Štrukelj iz Soče.

Pogreb je vodil najstarejši škof monsignor dr. Flapp iz Poreča. Z njim so bili škofije: iz Ljubljane dr. Jeglič, iz Celovca dr. Khan in s Krka dr. Mahnič, benediktinski opat iz Tanzenberga na Koroškem, prošt Elbert iz Novegama ter kapitularni vikar gorški prošt Jordan. Za rakvijo neposredno so bili sorodniki Nj. Eminencije in osebe nadškofijske kancelarije; zastopnik Nj. Veličanstva cesarja veliki dvorni maršal grof Cziraky, Nj. ekselenca c. kr. namestnik grof Goess, dvorni dostojanstveniki, deželnega glavarja namestnik dr. Gregorčič z deželnim odborom in deželnozborskimi poslanci, državni poslanci, vojaški dostojanstveniki, župan goriškega mesta, razni politični, sodni, finančni, poštni, uradniki gozdne direkcije, predstojniki raznih šol in drugi uradniki; udje odvetniške zbornice, udje trgovske in obrtne zbornice, udje zdravniške zbornice, veterani, meščani, razne ženske bratovščine, razne ženske ljudske šole, gojenke ženskih zavodov, sirotišče itd.

Pogreba so se udeležili tudi kanoniki iz Ljubljane, Trsta, Poreča, Krka in Gradca, deželni in državni poslanci ter zastopniki grebu je delalo vojaštvo špalir, ki je bilo

postavljeno po vseh ulicah, koder se je pomikal sprevod in za katerim je stalo nagnječeno gledajoče občinstvo. Stolna cerkev je bila vsa oblečena v črno in pred uhodom se je nahajal visok črn baldahin. Ko je dospel sprevod v cerkev, položili so rakev na visok katafalk. Škof Flapp je na to daroval slovesno sv. mašo za kardinala. Po sv. maši je imel č. g. dr. Faidutti slavnostni govor, v katerem je opisoval življenje in delovanje Nj. Eminencije. Glede tega govora moramo pač opaziti, da se nam je jako čudno zdelo, kako da je prišlo do tega, da se je držal ta govor samo v italijanskem jeziku, ko je pač neovrgljiva resnica, da je bil pokojni kardinal in nadškof višji dušni pastir v deželi, v kateri živi dve tretjini Slovencev ter le jedna tretjina Italijanov in je bilo tudi v cerkvi navzočih udeležencev pogreba večje število Slovencev nego drugih narodnosti! Po našem mnenju je torej jako neumestno, da se nas Slovence tudi pri takih prilikah žali in sicer od strani, od katere bi bilo to najmanje pričakovati in še zlasti zaradi tega, kar to ni odgovarjalo intencijam pokojnikovim.

Po opravljenih cerkvenih molitvah in obredih zaprli so rakev ter jo položili na črni mrtvaški voz, v katerem so bili vpreženi štirje konji. Sprevod se je pomikal iz cerkve po isti poti proti Katerinijevemu trgu.

Od Goriškeka dalje je spremljal sprevod stolni župnik monsr. dr. Frančišek Sedej v spremstvu druge duhovščine. Na solkanski meji pri mitnici je pričakovalo krsto solkansko starešinstvo z županom g. Mozetičem. Pod hribom so dvignili krsto s paradnega voza ter jo položili na poseben voz, ki služi v ta namen, da na njem mrliče prevažajo na sv. Goro. Za krsto so šli sorodniki, nekaj duhovnikov in množica priprostega slovenskega naroda, ki je molila glasno za pokojnika. Za sprevodom so se vozili še nekateri zlasti cerkveni dostojanstveniki, med njimi sta bila tudi knezoškof ljubljanski dr. J. glič in celovski dr. Kahn. Ko je sprevod dospel na vrh sv. Gore, so mu prišli na proti varuhi božjepotnega svetišča oo. frančiškani, na čelu jim o. Kalist Medič. Ko so krsto prenesli v cerkev, jo je blagoslovil pater Kalist. Potem so se zbrali mnogi duhovniki v sakristiji. Mej že imenovanimi so bili tudi prošt Frühwirt od sv. Krvi iz Gradca, opat Oliventancev s Tanzenberga na Koroškem, prošt Elbert iz Novega mesta, kanonik baron Oer iz Gradca, prof. dr. Lesar, župnik Karl in iz Smlednika, beneficijast r u p i i t d. Bili so tam tudi državni poslanci P o v š e, Š u s t e r š i č in več drugih. Mej tem so krsto zakapili. Na to pristopi h krsti ljubljanski knezoškof z obilno asistencijo. Po odpetem „Libero“ in blagoslovljenju spregovori ljubljanski knezoškof kratek a prisrčen govor v slovenskem jeziku ter se poslovi v svojem in v imenu navzočih v jako ginljivih besedah od pokojnika. Na to so položili krsto v rakvo grofa Coroninija. Grob je v svetišču Matere Božje. Na plošči, ki bo pokrivala rakev, bo vrezan priprosti križ. Napis, ki bo na plošči, si je blagi pokojnik sam napravil in se glasi: „Cardinalis Jacobus Missia“. — Opomniti moramo, da je prišlo iz gorskih vasi vse polno ljudstva na sv. Goro pričakovati sprevod.

Podati hočemo še nekoliko črtic iz življenja Njega Eminencije kardinala Missie:

Rojstni hiši Njega Eminencije pravijo „pri Mislovih“ na Moti v županiji sv. Križa na murskem polju poleg Ljutomeru. Beseda Missia izvira iz besede: misliti. V narečju govore v onem kraju ljudje mesto: jaz sem mislil, jaz sem misia. Da je to res, dokazuje ime: pri Mislovih.

Njega Eminencije starejši brat Anton je bil tudi duhovnik. Ko je le-ta pel l. 1842. novo sv. mašo, naročali so mu stariši, da mora skrbeti za svojega mladotnega bratca Jakoba, da tudi on kdaj kot mašnik stopi pred altar.

Ko je bil Jakob star devet let, pokosila mu je smrt ljubega očeta in posled je vzel vso skrb zanj njegov starejši brat-duhovnik Anton. V šolo je hodil mali Jakob najprej v Kapeli, potem v Radgoni in v Mariboru. Kot gimnazijec je bil sprejet v deško semenišče v Gradcu, kjer je z odliko zvršil gimnazijo. Bil je resen in ljubeznjiv dujak, katerega so vsi sošolci radi odličnega napredovanja in lepega obnašanja visoko cenili. Še kot dijak se je bil tedajnemu graškemu škofu Attems tako prikupil, da ga je jemal k sebi na počitnice.

Ravno predno je stopil v bogoslovnico, umrla mu je ljuba mati.

legium Germanicum“ v Rimu. Tam se je

mudil šest let in postal doktor bogoslovja. Leta 1864 se je vrnil v domovino.

Najprej je služil kot prefekt v deškem semenišču v Gradcu. Potem je bil 14 let tajnik graškega ordinarijata in dvorni kaplan kneza in škofa Zwergerja in 8 let kancelar. V tem času je objavil zelo temeljit spis o kongrui s podpisom: M a r t i n i. To delo je bilo zelo temeljito in se je visoko cenilo. L. 1879. je postal stolni kanonik in pet let pozneje, kakor smo že zadnjič poročali, škof ljubljanski.

Ko je bil še delujoč na graškem ordinarijatu, obolel je na pljučah. Zdravit se je prišel v Gorico. Stanoval je v hiši tik škofije, kjer so bili jezuitje, prav tik spalnice, kjer je zdaj umrl. Dobro goriško podnebje je zdravilno vplivalo na bolna pljuča, katera so se mu srečno zacelila.

Naj omenimo še, da je bil pokojni kardinal vsestranski izobražen. Poleg slovensčine in nemščine je bil zmožen v pismu in govoru še latinskega, italijanskega in francoskega jezika. Avstrijski škofje so ga v vseh težavnih cerkveno političnih vprašanjih prašali za svet. Bil je tajnik škofovskega odbora za prirejanja škofovskih konferenc.

Pokojni kardinal dr. Missia, podpiratelj cerkvene glasbe. — Kakor je znano, bil je pokojni kardinal tudi muzikalično jako izobražen in je posebno rad podpiral skladatelje cerkvenih glasbenih umotvorov.

Leta 1898 je naš znani skladatelj g. Danilo Fajgelj poklonil pokojnemu mašo „Veni sponsa Christi“. Na to je skladatelj dobil od pok. kardinala to-le lastnoročno pisano pismo:

Blagorodni gospod!

Prosim, ne zamerite mi, da Vam na Vaše cenjeno pismo z dné 19. okt. t. l. odgovorim še le danes. Naj me izgovarja veliko dela, ki še, zlasti proti koncu leta, vedno bolj in bolj narašča.

Ako mi hočete dedicerati vposlano mi mašo, me bode to le veselilo, tembolj, ker ste mi že zdavnej znani kot vnet in dober cerkven skladatelj, ki je med Slovenci po vsej pravici na najboljšem glasu, in kateremu moremo želeti le to, da bi še nas mogel dolgo razveseljati s svojimi lepimi skladbami.

Za rokapis maše, ki ste ga priložili Svojemu pismu, se Vam prav srčno zahvaljujem ter Vas prosim, da blagovolite tudi Vi vsprejeti prilogo mojega pisma, ki si Vam jo usojam poslati kot mahjen pripomoček za izdajo omenjene maše v „Cerkvenem Glasbeniku“ bodisi drugace.

Z odličnim spoštovanjem

Gorica, dné 26. dec. 1898.

† J a k o b,

knezo-nadškof.

Maša je potem izšla leta 1900 pod naslovom: „Eminentissimo ac reverendissimo Domino, Domino Cardinali Doctori Jacobo Missia, Principi et Archiepiscopo Goriciensi etc. Missa „Veni sponsa Christi“. Composuit D. Fajgelj Opus 173.“

Imenovanje. — Finančno ravnateljstvo v Trstu je imenovalo finančnega koncipista Julija de Stefanini davčnim nadzornikom.

Smrtna kosa. — V sredo je umrl v bolnišnici v Trstu v 26. letu svoje dobe g. Ernest Andrejčič, c. kr. davčni pristav v Gorici. Bil je to sin pok. glavnega davkarja gosp. Mih. Andrejčiča.

Nagle smrti je umrla neka gospa Marija Steffen. Prišla je sem pred par dnevi, da bi tu ozdravila, mesto zdravja pa je našla tu naglo smrt. Njeno truplo so prepeljali na Dunaj.

Za „Šolski Dom“ je došlo našemu upravitelstvu: O priliki pogreba Nj. Eminence kardinala J. Missie nabrali duhovniki 7140 K.

Denarničarju sta plačala ustanovnino po 200 K zidarska mojstra Franc Mozetič in Josip Mozetič v Gorici; I. G. v K. 20 K.

Srčna hvala!

Iz okrajnega šolskega sveta goriškega. — Pomnoženi okrajni šolski svet goriški je imel včeraj svojo sejo. V tej seji sta bila pomaknjena v I. plačilni razred učitelja gg. Jernej Rajer v Opatjenselu in Franc Cicero v Gabrijah.

V II. plač. razred pa sta bila pomaknjena gg. učitelja Josip Šušmelj na Ravnici in Anton Muzina v Brjah pri Rihembergu.

Imenovani pa so bili gg: za Miren Al. Urbančič, za Grgar Ant. Alf. V o d o p i v e c, za Rupo Anton Ferlat, za Vederjan Moric Benič; za Srednje-Kambreško Rihard Gorjup; za Šmarje Karol Bratina; za Kozano Rajko Gradnik; za ekspozituro Dobravle Franc Mermolja.

Za Lokavec g. g. Ernesta Skočir.

stilo. Kurator zavoda izjavlja, da je zavod imel na leto 100.000 mark izgube. To vseučilišče je bilo namenjeno onim ženskam, ki so se hotele posvetiti zdravniškemu poklicu, a bilo jih je malo, ki bi se za študije resno zanimale.

Kitajska plačuje vojno odškodnino. — Te dni je kitajska izplačala po-
verjenikom vevlasti že tretji rok vojne
odškodnine v znesku 1.800.000 tačlov.

Umorjeni misijonarji. — Kakor
vsako leto poroča tudi zdaj francoski list
„Les Missions Catholique“ o številu umor-
jenih misijonarjev l. 1900. v raznih delih
sveta. To je, žal, veliko! Znaša 171, med
temi 9 škofov in 162 drugih duhovnikov!
Štirje škofje so bili Francozi, trije Italijani,
dva iz drugih dežel. Jeden teh je bil živ
sežgan! Tri italijanske škofe so Kinezi
razsekali. Jeden duhovnik je bil živ za-
kopan, dva sta zgorela v cerkvi z vso
trumo vernikov, ki je bila pri sv. maši!
Drugi so bili na razne načine umorjeni.

Šest hotelov v plamenu. — V
okraju „Atlantic City“ v mestu New
York, kjer se nahajajo največji hoteli,
nastal je požar. V kratkem času je stalo
v ognju šest hotelov, ki so do tal pogor-
eli. Gasiti ni bilo mogoče, ker je preveč
veter pihal.

Novice od raznih strani sveta.
V New Yorku je umrl milijonar Charles
Vroadwey Rouss. Pred 10 leti je oslepel.
Razpisal je en milijon dolarjev nagrade
tistemu, kdor mu da zopet vid, a zaman,
ostal je slep. — Na železniški postaji
Brest-Litovsk so našli v železniškem vozu
prvega razreda udušenega dva meseca
starega otroka. Zavrt je bil v ogrinjalo,
v katerem je bila všita grofovska krona.
V dotičnem vozu sta se vozili dve ele-
gantni gospodični, ki ste pa izginili. —
Deveturni delavnik dobé vsa ruska dr-
žavna podjetja. — Praški krvnik je obe-
sil 26. m. m. delavca Chortinka, ki je
meseca decembra l. l. umoril svoje sta-
riše. Chortink je bil predložen v pomi-
loščenje, potem pa je začel dolžiti umora
svojega strijca kar se je dokazalo kot
neresnično. Vred tega je sodni dvor
ulogo za pomilostitev prekalal. — Na
angloškem dvoru je noslanje postalo zopet
moderno. Kralj Edvard je strasten nos-
ljac. — V Utrera v Andaluziji na Špan-
skem je padala te dni toča, težka pol
funta. Toča je čevljev visoko pokrila
zemljo. Več streh se je zrušilo. Dva
otroka je toča ubila. — V Karkovem je
ruska policija prišla na sled tajni revo-
lucijonarni tiskarni, ki je bila skrita v
vseučilišču. — 17 milijonov šolskih otrok
brez šolskega pouka se nahaja po naj-
novejši statistiki v Rusiji. — Turki su-
tan se hoče umoriti; zmiraj ima samo-
morilne misli. Morajo ga vedno čuvati.

**Sloveči profesorji
medicne in zdravniški
priporočajo**

Tinktura za želodec

lekarnarja
Gabrijela Piccolija
v Ljubljani,

dvornega zalagatelja Nj. svet papeža
kot sredstvo, ki krepča želodec,
vzbuja tek, pospešuje prebav-
ljanje in odprte telesa, posebno
zdravilna za one, ki trpe na za-
staranem zaprtju.

Tinktura za želodec razpošilja lekarnar
PICCOLI v Ljubljani v skatljah z 12 ste-
klenicami za K 2-52, z 24 steklenicami za
K 4-80, z 36 steklenicami za K 7-—, z 70
steklenicami za 13-—. Poštni paket pod 5 kg.
Se prodaja v lekarnah v Gorici, Tolminu,
Trstu, Istri in Dalmaciji po 30 vin. steklenica.

Podpisani priporočajo slavnemu ob-
činstvu v Gorici in na deželi *svojo*
prodajalnico jestvin.

V zalogi ima kave vseh vrst, raz-
lične moke iz Majdičevega mlina v Kranju,
nadalje ima tudi raznovrstne pijače na
primer: francoski Cognac, pristni
kranjski brinjevec, domači tropinovec,
fini rum, različna vina, goršice (Senf.)
Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodove
užigalice. — V zalogi se dobé tudi te-
stenine tvrdke Žnidaršič & Valenčič v
Ilirski Bistrici, ter drugo v to stroko
spadajoče blago. — Postrežba točna in
po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Kutin,

(v lastni hiši)

Tržne cene.

Za 100 kg.

Kava: Santos . . .	K 190—	do 210—
„ Sandomingo . .	270—	290—
„ Java	260—	280—
„ Portorico . . .	270—	290—
„ Ceylon	360—	380—
Slakdor	86 50	90—
Špeh	120—	150—
Petrolj v sodu . .	34—	—
„ zaboju	11 60	12—
Maslo surovo . . .	150—	160—
„ kuhano	200—	220—
Otrobi debele . . .	10 60	12 20
„ drobne	10—	11 20
Turšica nova . . .	12 80	14 40
„ za hrano	12 40	13—
Oves	17—	18—

Moka ogerska:

št. 0 K 33 60, št. 1 K 32 80, št. 2 K 32—
„ 3 „ 31 20, „ 4 „ 30 80, „ 5 „ 30—
„ 6 K 29—

„Krojaška zadruga“,

vpisana zadruga z omejeno zavezo
v Gorici.

Gosposka ulica hiš. št. 7.

VELIKA ZALOGA

vsakovrstnega manufakturnega blaga
za ženske in moške obleke, za vsak
stan in vsak letni čas v največji
izberi, kakor: sukno, platno, prle-
nino, Chiffon, oksfort, srovice, vsa-
kovrstne preproge, zavese, namizne
prte; nadalje vsakovrstno perilo, srajce,
Jäger itd. itd.

Vse po najnižjih cenah.

Cene so stalne brez pogajanja.

Jakob Miklus,

trgovec z lesom in opeko, zaloga
vsakovrstnega trdega in mehkega
koroškega in kranjskega lesa ter
pohištva, rakev (trugi), vinskih po-
sod, stiskalnice za vino in sadje
vsake velikosti, kakor tudi krat-
kočasnih iger slovenskih „Mari-
janic“ t. j. ličnih in trpežnih
miz iz trdega lesa, ki imajo
znotraj tro- ali štiridelno keg-
lišče z vrtenici in kegljavnico
blagajno po najnovejši sestavi, za
krečmarje, zasebnike itd.

v Pevmi,

za Soškim mostom, p. Gorica,
priporočajo p. n. občinstvu svojo
bogato zalogo, zagotavlja naj-
hitrejšo postrežbo in jako nizke
cene.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8
priporočajo

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,

briskih, dal-
matinskih in
istarskih vi-
nogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po želez-
nici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v
sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja
tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

„Narodna Tiskarna“ v Gorici
ulica Vetturini 9.

Ilijada.

Povest slov. mladini.

Prosto po Homerju
pripravljuje

ANDREJ KRAGELJ.

S tolmačem važnejših osebnih
imen ter obsega 273 strani.

CENA:

1 K 40 vin., po pošti 20 vin. več.
Vezana v platno 2 kroni, ozi-
roma 2 kroni 20 vin.

Dobiva se v „Narodni Tiskarni“ v Gorici,
pri knjigotržcih Pallichu v Gorici na
Travniku, pri Schwentnerju v Ljubljani

Anton Kuštrin

v Gosposki ulici h. št. 25.

(v lastni hiši)

priporočajo častiti duhovščini in slavnemu
občinstvu v mestu in na deželi svojo
trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo:
Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Porto-
ricio i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu
istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju
Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3
4, 5. Več vrst riža. Mljiveče prve in
druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1
funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič &
Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družbe
sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega
mlina v Kranju in z Jochmann-ovega v
Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Po pošti se razpošilja v zabojčkih
najmanj po 5 Kg. na vse kraje.

Ivan Bednařik

priporočajo svojo

knjigoveznico

v Gorici

ulica Vetturini št. 3.

Gostilna

Vinarskega in sadjarskega društva za Brda

v Gorc, ulica sv. Klare št. 15

toči pristna bela in črna vina iz druš-
tvene kleti, in puntigamsko pivo. Postreže
z okusnimi jedili. — Na razpolago so
hlevi za živino in dvorišče za krogljanje.
Za obilen obisk se toplo priporočajo
svojim rojakom

Anton Gerbec,
gostilničar.

TRI IGRE

za žensko mladino.

Prosto poslovenil

E. Klavžar.

Knjižica se dobiva v „Narodni
Tiskarni“ v Gorici, ulica Vetturini
9, in pri knjigotržcu Pallichu v
Gorici na Travniku mehko vezana
po 40 vin. po pošti 3 vin. več.

Lepa priložnost!!

Radi pozne zimske sezone. prodajam sledeče
zimsko blago

po lastni ceni

Volneno in bombažasto Jaeger perilo za dame, gospode in otroke.
Volnene in bombažaste rokavice „ „ „ „ „ „
Volnene in bombažaste nogovice „ „ „ „ „ „
Čevlje za dom „ „ „ „ „ „
Volnene šerpe in rute. Kožuhaste ovrtnike. Čepice za otroke.

I. Zornik v Gorici,

Gosposka ulica št. 7.

Edina slovenska zaloga vsih potrebščin za dame in
gospode, gg. šivilje in krojače.

Kot
dobrota
za vsako družino se
izkazuje uporaba =

Kathreiner-Kneippove
sladne kave.

Nobena skrbna gospodinja naj
se ne pomišlja dalje uvesti to
zdravo pijačo.

Najbolj priporočna primes in naj-
boljše nadomestilo za zrnato kavo.

Kathreiner-Kneippova sladna kava
se dobiva pristna samo v izvir-
nih zavoječih z varstveno znamko
„župnik Kneipp“ in imenom =

Kathreiner.